

Vlaams
Parlement

vergadering **C171 – LEE23**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 15 maart 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de overname van het rioleringsnet van Ford Genk door Aquafin en het engagement van de Vlaamse Regering om de VLAREM-reglementering aan te passen zodat het bedrijf milieu-investeringen kan vermijden - 111 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het mislukken van de campagne voor de roetfilterpremie - 1083 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over controles op dakreiniging en vernieuwing of afbraak van met asbestleien gelegde daken - 1281 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over verpakkingsafval - 1292 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken rond de bijkomende maatregelen voor de bescherming van de permanente kustpoldergraslanden in Vlaanderen en de uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 met betrekking tot dit onderwerp - 1306 (2010-2011)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van de fijnstofproblematiek naar aanleiding van de nieuwe waarschuwing hierover van de Europese Commissie - 1421 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over mogelijke wijzigingen aan het meetpuntnetwerk en de evaluatie van het beleid inzake fijn stof - 1388 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over meetpunten voor fijn stof - 1425 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verplaatsen van meetpunten van de Vlaamse Milieumaatschappij voor fijn stof - 1458 (2010-2011)	24
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inzameling van oude spaarlampen - 1389 (2010-2011)	34
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanwezigheid van kalium in de bodem en het mestbeleid - 1384 (2010-2011)	35

-
- Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de rol van de Mestbank - 1403 (2010-2011)
- Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over flankerende maatregelen bij het Mestactieplan 2011-2014 - 1456 (2010-2011) 37
- Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de lowcostterminal op de luchthaven van Zaventem - 1498 (2010-2011) 46
- Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het statuut van natuurwerkers in de groenjobs - 1544 (2010-2011) 49

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de overname van het rioleringsnet van Ford Genk door Aquafin en het engagement van de Vlaamse Regering om de VLAREM-reglementering aan te passen zodat het bedrijf milieu-investeringen kan vermijden

- 111 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, vorig jaar was er een akkoord tussen de directie van Ford Genk en de vakbonden over het zogenaamde toekomstplan. Minister-president Peeters had zich geëngageerd om een actieve rol te spelen in het zogenaamde transformatieproces van de Vlaamse industrie. Zo zou meer werk worden gemaakt van een groene mobiliteitsindustrie. Op zich steun ik dit volmondig.

Er werden ook een aantal voorafnames gedaan ten aanzien van ecologiesteun en IWT-budgetten (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie). Die discussie is echter voer voor een andere commissie. Er werd echter ook een engagement aangegaan om het rioleringsnet van Ford Genk over te dragen aan Aquafin. Daar stel ik me vragen bij. Het gaat over een bedrag van 8 miljoen euro. Dat is een stevig bedrag voor Aquafin. Er was ook het engagement om de Vlaamse regelgeving aan te passen ten aanzien van de damprecuperatie bij autoassemblage. Intussen heb ik contact gehad met Agoria. Ze hebben me uitgelegd dat er een fout is geslopen in de studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) over best beschikbare technieken (BBT), waardoor die damprecuperatie niet van toepassing was voor Ford Genk. Misschien kunt u daar wat meer uitleg over geven.

In het verleden zijn een aantal engagementen aangegaan. Het gaat dan over uitzonderingen op VLAREM II inzake lozing van afvalwater. Het gaat dan zowel over het lozen van afvalwater in regenwaterafvoerleidingen (RWA) als het niet scheiden van afvalwater en hemelwater.

Minister, hoe staat u tegenover de engagementen van de minister-president ten aanzien van Ford Genk om milieu-investeringen te vermijden?

Is het wettelijk dat een overheid private riolering overneemt? Is er een precedent? Zo ja, wat betekent dit dan voor andere bedrijven? Andere bedrijven zullen vragen om hun rioleringsnet over te nemen aangezien dit in het verleden al is gebeurd. Wat is het Europese standpunt daarover?

Via welk budget zal dit gebeuren? Ik veronderstel dat het gaat om het budget van Aquafin. Hoe zal dat precies gebeuren?

Zal er bijkomend uitstel worden verleend aan Ford Genk voor de toepassing van de VLAREM II-regelgeving inzake lozing van afvalwater zoals in het verleden al tweemaal is gebeurd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u hebt het over een engagement van de minister-president alleen. Dat klopt niet, het gaat hier over een engagement van de volledige Vlaamse Regering in het kader van het investeringsdossier voor Ford Genk waarbij de fabriek de bouw van verschillende nieuwe modellen kreeg toegewezen. Bij de onderhandelingen met Ford zijn een aantal afwegingen gemaakt waarbij de Vlaamse Regering zich geëngageerd heeft om onder andere voor de noodzakelijke investering voor de waterzuivering van het bedrijf een oplossing te zoeken waarbij het Vlaamse Gewest een aantal inspanningen te zijner last wilde nemen.

In de vergunning van Ford Genk werd immers op termijn in een totale afkoppeling van hemelwater en afvalwater voorzien. Ford liet daarvoor een studie uitvoeren waaruit bleek dat de totale kostprijs van dergelijke maatregel ruwweg geraamd werd op 8 miljoen euro.

Bij de oplossing die momenteel wordt uitgewerkt, is er geen sprake van een overname van de riolering door de overheid. Aquaplus, voor 100 procent een dochter van Aquafin, die als nv de knowhow van Aquafin commercialiseert voor de industrie in Vlaanderen en voor het buitenland, heeft samen met Ford Genk een evaluatie gemaakt van het reeds vermelde afkoppelingsplan waaruit blijkt dat met een investering van 1,8 à 2 miljoen euro de afkoppeling grotendeels bereikt wordt. Deze investering omvat de aanleg van een persleiding die het effluent van de zuiveringsinstallatie van Ford afkoppelt en zo het aantal overstorten in de collectoren drastisch beperkt. Het betreft hier dus een project tussen Ford Genk en Aquaplus, waarbij Aquafin niet tussenkomt in de financiering.

Met dit nieuwe plan zal een continue overstortmeting geïnstalleerd worden met eventueel een sturing om via een buffer, die bij Ford aanwezig is, het aantal overstorten verder te beperken. Dus op het moment dat de overstorten op de publieke riolering in werking gaan, kan de toevoerstream vanuit het belangrijkste lozingspunt van Ford Genk afgesloten worden door deze tijdelijk te bufferen. Dit project wordt nu door Aquaplus samen met Ford geëvalueerd en afgetoetst aan de randvoorwaarden zoals haalbaarheid, reglementering, kostprijs, uitvoeringstermijn.

Indien deze evaluatie positief is, zal een industrieel project gedefinieerd worden tussen deze beide partijen. Aangezien dit voorstel afwijkt van de huidige milieuvergunning, is het daarbij evident dat Ford Genk een wijziging van de bijzondere vergunningsvoorwaarden bij de deputatie van Limburg moet vragen en zo nodig ook een afwijking aan de minister van Leefmilieu. Dit wordt nu verder onderzocht. Er is geen sprake van financiering door de overheid. Het gaat om een afspraak die is gemaakt met Aquaplus en Ford Genk. Deze wordt nu uitgewerkt en uitgevoerd.

Die afwijking heeft inderdaad te maken met het feit dat er een betere afzetting is van die nieuwe benzinewagens.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik vind dit een nogal minimalistisch antwoord. U bent bijvoorbeeld niet ingegaan op die afwijking van VLAREM II. Ik heb intussen vernomen dat het wel degelijk de bedoeling is om voor het zogenaamde lozingspunt A uitstel te verlenen. In een ministerieel besluit van toenmalig minister Crevits is sprake van een afwijking van VLAREM II. Daardoor zou 31 december 2010 worden uitgesteld naar 31 december 2012. U doet nu alsof u van niets weet.

Wat het verhaal van Aquafin en Aquaplus betreft, weet ik dat het om een ingewikkelde constructie gaat. Het gaat over mensen die werken voor Aquafin maar die dan uiteindelijk worden gedetacheerd voor Aquaplus. Zij voeren opdrachten uit die eigenlijk kunnen worden uitgevoerd door de privésector. Ik lees letterlijk voor uit de brief van minister-president Peeters ten aanzien van Ford Genk. Daarin staat letterlijk: “De Vlaamse Regering steunt daarnaast het voorstel om op basis van het openbaar nut het rioleringsnet van Ford Genk aan Aquafin over te dragen waardoor Ford Genk een investering van 8 miljoen euro over 10 jaar kan vermijden.”

Ik heb letterlijk geciteerd uit de brief van de minister-president. Nu zegt u dat er een opdracht is bij Aquaplus om te bekijken wat er precies kan gebeuren. Verbindt u zich er duidelijk toe dat er geen effect zal zijn op de budgetten van Aquafin? U verschuift dit nu naar Aquaplus, maar ik wil gewoon een duidelijk antwoord van u. Als u nu zegt dat er geen effect zal zijn op de afvalwaterzuiveringsbudgetten, dan is dat duidelijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Tot op heden is me helemaal nog geen vraag bekend om die afwijking op VLAREM II toe te staan. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat we dat zullen bekijken, als dat nodig zou zijn in een bepaalde regeling. Dan zal dat bij mij terechtkomen. Ik kan toch bezwaarlijk vooruitlopen op vragen die nog niet zijn gesteld aan mij.

Ik ben het absoluut niet eens met u als u stelt dat er sprake is van een dubieuze constructie, dat er dingen zijn die niet kloppen, dat dezelfde mensen werken voor Aquaplus en Aquafin. Ik wil dat met klem ontkennen. Ik daag u uit om de website van Aquaplus te bekijken. Ik heb hier trouwens de volledige opsomming mee van wat Aquaplus heeft gedaan voor andere bedrijven. Dat is echt een commerciële tak, waarin die expertise inderdaad wordt gecommercialiseerd. Ze hebben inspanningen gedaan voor Colruyt, Kraft, en zo kan ik nog een tijdje doorgaan. Daar is niets verkeerd aan. Ik begrijp niet goed wat u probeert te insinueren. Als u dingen beweert, maak ze dan hard en zorg ervoor dat ze op feiten gebaseerd zijn, die kunnen worden bewezen.

Dit is een goede regeling. U verwijst ook naar de brief van de minister-president. In die brief wordt gesteld dat we zullen nagaan of dat kan. Het klopt dat dit ook is nagegaan. We zijn ervan overtuigd dat het beter is dit via Aquaplus te doen. Dat is immers een constructie die is opgezet voor de bedrijven. Deze regeling is nog niet volledig uitgewerkt. Nu wordt bekeken hoe dat zou kunnen worden uitgevoerd. Dat is nu gaande. Ook daar kan ik dus moeilijk op vooruitlopen. Daarom is er ook nog geen vraag ingediend met betrekking tot enige nieuwe vergunning of afwijking onder VLAREM II.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik heb die website van Aquaplus bekeken, en er zijn wel degelijk mensen die werken voor Aquaplus én voor Aquafin. Ik verwijs ook naar de vragen van de heer Martens over de constructie van Aquaplus.

Ik wil gewoon een duidelijk antwoord: sluit u uit dat er een weerslag zal zijn op de budgetten voor afvalwaterzuivering van Aquafin, ja of neen? U zegt nu dat het Aquaplus is en niet Aquafin, dat er een duidelijk onderscheid is.

De heer Bart Martens: De minister heeft daarop geantwoord. Er zijn ‘Chinese walls’ tussen Aquaplus en alle activiteiten die Aquaplus ontplooit enerzijds, en de activiteiten van Aquafin anderzijds, dat onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest valt. Voor zijn activiteiten werkt Aquaplus met een volledig gescheiden boekhouding. Het klopt dat een aantal personeelsleden van Aquafin voor de beide werken, en dat het Rekenhof destijds een paar vragen heeft gesteld over de verdeelsleutels. Dan ging het over de vraag hoe kan worden aangetoond hoeveel uur die mensen werken voor Aquafin en voor Aquaplus. Op zich is Aquaplus echter een constructie die met een volledig gescheiden boekhouding werkt en ook geen decretaal opgelegde taken uitvoert. Aquaplus ontplooit alleen activiteiten in het commerciële circuit en laat zich daar ook marktconform voor betalen, zonder dat er op een of andere manier geld van ons MINA-fonds wordt afgeleid naar die activiteiten van Aquaplus. Wat dat betreft, kunt u dus op beide oren slapen. Er kan geenszins sprake zijn van enige vorm van staatssteun. Dit kan geen enkele invloed hebben op de budgetten die het Vlaamse Gewest vrijmaakt voor onze bovengemeentelijke waterzuivering.

Minister Joke Schauvliege: Ik ging hetzelfde antwoorden, maar u geeft me de kans niet. Ik sluit me aan bij wat u hebt gezegd.

Mijnheer Sanctorum, mocht u toch nog twijfels hebben en denken dat er toch nog dingen gebeuren die niet door de beugel kunnen, dan verwijs ik naar het economisch toezicht dat wordt uitgeoefend. Men kijkt er heel nauwgezet op toe dat zoiets niet gebeurt. Dat gebeurt ook niet. Dat wordt echt absoluut gescheiden gehouden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het mislukken van de campagne voor de roetfilterpremie - 1083 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, deze vraag dateert al van 27 januari. Dat is ondertussen al een hele tijd geleden. Ik heb die vraag toen gesteld wegens de persberichten die waren verschenen over de slechte communicatie over de roetfilterpremie. Ondertussen heb ik op intranet gezien dat mevrouw Taeldeman en de heer Reekmans ook in januari gelijkaardige, weliswaar schriftelijke, vragen hebben gesteld over deze roetfiltercampagne, en dat zij al een antwoord hebben gekregen. Dat antwoord kwam er op 10 en 18 februari, nog voor mijn vraag ontvankelijk werd verklaard.

Het antwoord op deze schriftelijke vragen leert me dat er 21 aanvragen waren. Alle aanvragen waren afkomstig van particulieren, dus niet van bedrijven, noch van gemeenten. Voor die 21 aanvragen is dus een campagne van maar liefst 48.000 euro opgezet. Dan denk ik vooral aan de affichecampagne met als slogan 'Een roetfilter lucht op!', die we allemaal langs de autosnelwegen hebben gezien. Die heeft 16.000 euro gekost. Ook was er onder meer de advertentie in UitMagazine, die 6140 euro heeft gekost. Minister, uiteraard was het niet uw bedoeling om met deze dure campagne slechts 21 dieselrijders te bereiken. Er werd immers een groot budget van 2 miljoen euro in de begroting vrijgemaakt.

Het is dus vrij duidelijk dat de sensibiliseringscampagne het doelpubliek niet heeft aangesproken. Een aantal garagehouders raden hun klanten nog steeds het laten plaatsen van een dergelijke filter af, wegens het risico op pannes. Ook moet in overweging worden genomen dat er sprake is van dit schamele resultaat hoewel de premie toch van 80 tot 100 procent werd opgetrokken, en dat nu ook eigenaars van dieselwagens van klasse Euro 4 een aanvraag konden indienen.

In uw persbericht van 27 januari hebt u terecht gesteld dat de roetfilterpremie de fijnstofproblematiek niet zal oplossen. Volgens u zouden een vernieuwing van het wagenpark en een verkeersbelasting met milieucriteria veel meer impact hebben. Dat is terecht. Wat dat laatste betreft, moeten we echter vaststellen dat de Vlaamse Regering tot nog toe niet verder is geraakt dan een vaag voorstel van minister Muylers in de beleidsbrief 2011 om de belasting op de inverkeerstelling (BIV) te hervormen op basis van de CO₂-uitstoot en de Euronorm. Uiteraard heeft deze maatregel geen enkel effect op het bestaande wagenpark.

Minister, ik wil u dan ook een aantal vragen stellen. Het antwoord op mijn eerste vraag heb ik eigenlijk al gelezen in de antwoorden op de schriftelijke vragen van de andere leden. Minister, hoe kunt u een campagne van toch wel 48.000 euro als een succes beschouwen – zo stond het alleszins in de persberichten – als er slechts 21 aanvragen van dieselrijders zijn geweest? In welke maatregelen voorziet u om dit falende beleid bij te sturen? Wanneer zullen die maatregelen eventueel worden genomen? In Vlaanderen zouden ongeveer 1 miljoen dieselwagens nog steeds zonder filter rijden.

Wanneer zal de door de regering in de beleidsbrief van minister Muylers voorgestelde hervorming van de BIV zijn afgerond en in werking treden? Overweegt u voorstellen om te komen tot een ecologisering van de jaarlijkse verkeersbelasting, en niet alleen van de BIV? Die laatste vraag is heel belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, ik wil eerlijk erkennen dat onze fractie geen tegenstander is geweest van een roetfilterpremie in de strijd tegen het fijn stof. Dit is al meermaals onderwerp van discussie geweest in deze commissie. Het is duidelijk dat die roetfilterpremie echt wel haar doel mist.

Onze fractie heeft een voorstel van resolutie ingediend dat mijns inziens wel een oplossing kan betekenen voor de problematiek van fijn stof dat wordt veroorzaakt door dieselwagens. Ik zou dan ook willen vragen, voorzitter, om dit voorstel van resolutie binnenkort te agenderen. Het werd al een tijdje geleden ingediend en kan wellicht een heel nuttig debat opleveren.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, het verhaal van de roetpremie is inderdaad triestig. U had er eigenlijk goede bedoelingen mee, want u hebt zelfs de vergoeding opgetrokken en u hebt een campagne opgestart, maar blijkbaar brengt dat geen zoden aan de dijk. De belangrijkste vraag is natuurlijk wat nu de volgende stap is.

Nog belangrijker dan de roetfilterpremie, is de ecologische modulatie van de BIV. U hebt altijd gezegd dat ook fijn stof een belangrijke parameter zal worden in de ecologische modulatie van de BIV, maar waarom bent u eigenlijk afgestapt van de ecoscore als referentie voor de BIV? Waarom CO₂ in combinatie met de Euronorm, want ik vrees dat het aandeel fijn stof zal dalen in die berekeningen? Waarom, als u dan toch zulk sterk fijnstofbeleid wilt voeren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, ik overloop even de stappen die werden gezet naar aanleiding van de campagne. Het is inderdaad zo dat de premie verhoogd werd en dat er meer modellen in aanmerking komen.

We zijn in de zomermaanden en in de maand september van vorig jaar begonnen met het contacteren van de invoerders. Er werd een rondetafeloverleg gehouden op 21 juni 2010 met FEBIAC, FEDERAUTO, EDUCAM, D'Ieteren, Volvo, Renault, Ford, Citroën, Fiat, Nissan, Opel, Peugeot, Toyota, Volkswagen, Van Heek, Auto5/Midas, Dumco, Agoria en TWINTEC.

Daaropvolgend werd informatie verspreid via FEBIAC en via bilateraal overleg. Werken met de invoerders was dus de eerste stap. We hebben hun uitgelegd wat een roetfilter is, hoe die werkt en waarom die effect heeft.

In tweede instantie zijn we in oktober gestart met informatie ten aanzien van de garagehouders. Ervaringen uit het verleden hebben ons immers geleerd dat ze niet altijd overtuigd waren van het plaatsen van een roetfilter. U merkte terecht op dat soms werd gezegd dat de auto kapot zou gaan en zo meer.

Er werden in samenwerking met FEDERAUTO drie infosessies georganiseerd in drie verschillende provincies. Tijdens de infosessies werden de garages ingelicht over de werking van een roetfilter, het aanvragen ervan, de premie en de rol van garagehouder bij de premieaanvraag. U weet dat het nieuw was bij deze premie dat ook de garagehouder die de filter installeert, ook een vergoeding krijgt omdat hij de filter aanprijst en de formulieren invult, wat extra werk met zich meebrengt.

Naast de infosessies zijn er ook publireportages geweest in FEDERAUTO Magazine en Automagazine. Ze gingen dieper in op de werking en installatie van de roetfilters. De publireportage in het vakblad Info Garage verscheen in november 2010. De publireportage en advertentie in het vakblad FEDERAUTO Magazine verscheen op 28 oktober. Via de invoerders krijgen de garages eveneens de nodige technische uitleg.

We richtten ons niet enkel tot de invoerders en de garagehouders, maar er was ook een campagne gericht tot de voertuigeigenaars. Zij moeten immers de vraag stellen om een filter te installeren. Hiervoor werd samengewerkt met VAB, Touring, Voka, UNIZO en met de leasingmaatschappijen. In de ledenbladen van VAB, Touring, UNIZO en Voka werd een uitgebreid artikel opgenomen over de roetfilterpremie. Een artikel en advertentie verschenen in UitMagazine in november 2010. Een artikel en advertentie verschenen in Touring Explorer

in oktober 2010. Een artikel en advertentie verschenen in ZO-Magazine in december. In Vokatribune verscheen het artikel in december. Er werd tevens informatie verspreid via Dito en Pasklaarsite. Er verscheen een bericht in het LNE-zine, de nieuwsbrief van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Er verscheen een bericht in de Milieumail van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), een bericht dat heel ruim verspreid wordt naar alle milieuambtenaren en lokale besturen. Er was ook een bericht in Mobimail van de VVSG. Dat gebeurde in november 2010 en was gericht tot alle mobiliteitsambtenaren en alle lokale besturen. Ook Verrekijker van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft een artikel opgenomen.

De verschillende instanties verspreiden ook informatie via elektronische nieuwsbrieven en het internet. De leasingmaatschappijen informeren hun klanten via hun kanalen. Ook aan de invoerders werd gevraagd om via hun infobladen voertuigeigenaars op de hoogte te houden.

In november werd er een persconferentie gegeven waarin ook aandacht werd gevraagd voor het feit dat de premie was verhoogd. Er was ook een reportage op Radio 1.

Naast de VVSG-nieuwsbrieven werden de gemeenten in december ook geïnformeerd via de mailing over de samenwerkingsovereenkomst milieu. Ook was er overleg met de provinciale contactpersonen. De provincies hebben folders en informatie in de gemeenten verspreid. Informatie voor gemeenten werd ook ter beschikking gesteld via de website over de samenwerkingsovereenkomst. De campagnewebsite roetfilters.lne.be werd herzien en opgefrist aan de hand van nog duidelijkere informatie.

Het sluitstuk van de campagne waren affiches langs de weg: “Een roetfilter lucht op! www.roetfilterpremie.be”. Ook om die campagne kenbaar te maken, werd een persbericht verspreid. Naar aanleiding van die affiches was er ook een reportage op Radio 2.

Dat was het volledige traject. Er werd dus heel wat aandacht besteed aan het bekendmaken van wat er is, hoe het werkt en waarom het nuttig is.

De herziening van de roetfilterpremie gebeurde na een uitgebreide evaluatie. We hebben er hier in de commissie inderdaad al verschillende keren over van gedachten gewisseld, maar we hebben ook een bevraging gedaan bij burgers, garagisten en roetfilterleveranciers.

Garagehouders, leasingmaatschappijen, automobilistenverenigingen en autodealers werden op een viertal bijeenkomsten uitgenodigd om de problematiek te bespreken en om zelf oplossingen uit te werken. Op basis daarvan werd voor alle aangehaalde knelpunten een oplossing uitgewerkt. De premie werd opgetrokken en de voorwaarden werden uitgebreid. In onderlinge afspraak werd ook nagegaan hoe de informatiedoorstroming naar de garagisten verbeterd kon worden.

Bij de eerste premie kreeg elke garagehouder een brief. Nu werd beslist om heel gericht te werk te gaan via de sectororganisaties, want op die manier is men gevoeliger voor de informatie. De campagne was hiervan het resultaat. FEBIAC heeft er ook aan meegewerkt en verscheidene automerken hebben ook toegezegd. De garagisten krijgen een premie van 50 euro om de installatie uit te voeren.

Bij alle betrokkenen was er de bereidheid om de premie voor roetfilters onder deze voorwaarden actief te ondersteunen. Al het nodige werd gedaan om de premie zowel voor voertuigeigenaars als garagehouders aantrekkelijk te maken en om de nodige informatie ter beschikking te stellen. Ik ben dan ook niet van plan om de campagne nog verder uit te breiden. We kunnen niet meer doen, tenzij dagelijks informatievergaderingen geven, maar ik kan me niet voorstellen dat dat de bedoeling is. We hebben het maximale gedaan: dat heb ik in detail uiteengezet.

Het is ons bekend dat garages dit in sommige gevallen blijven ontkennen ondanks alle info die ze hebben gekregen. Het klopt niet dat er een negatief effect op de wagen zou zijn.

Wat kunnen we nu nog doen? We stellen inderdaad vast dat de premie geen groot succes is. We doen ook iets aan de BIV. We zijn effectief al verder geraakt dan de aankondiging hiervan. De laatste hand wordt momenteel gelegd aan een concreet voorstel dat in de loop van de komende weken zou moeten worden goedgekeurd, om in werking te kunnen treden vanaf januari 2012. De hervorming geldt zowel voor nieuwe als voor tweedehandswagens, want ook voor een tweedehandswagen moet de BIV betaald worden als de wagen opnieuw wordt ingeschreven.

Daarnaast verwijs ik ook naar het politiek akkoord dat werd bereikt met de andere gewesten rond enerzijds de kilometerheffing en anderzijds de vergroening van de jaarlijkse verkeersbelastingen. Het is dus wel degelijk de bedoeling om niet enkel de BIV te hervormen, maar ook de jaarlijkse verkeersbelastingen. Deze hervorming zal samen met de andere gewesten worden uitgewerkt zodat de hervorming betrekking kan hebben op alle voertuigen, inclusief de bedrijfsvoertuigen.

De vraag is waarom men is overgeschakeld van ecoscore naar Euronorm voor CO₂. De ecoscore is in belangrijke mate afhankelijk van de CO₂-uitstoot, de NO_x-uitstoot en het fijn stof van de wagen. Het gaat daarbij telkens om gehomologeerde cijfers. In de homologatiecyclus van de wagen wordt gemeten hoeveel uitstoot er is. Bij de overstap naar de euronormering en de CO₂-norm geldt nog altijd de CO₂-norm, die ook een homologatiecijfer is.

De Euronorm is ook gehomologeerd en bepaalt de maximale uitstoot van NO_x en van fijn stof in de homologatiecyclus. Zowel ecoscore als Euronorm zijn gebaseerd op gehomologeerde cijfers, maar de Euronorm is conservatiever doordat men altijd het maximum neemt binnen een bepaalde groep van wagens. Als de Euro 4-norm bepaalt dat er een bepaalde uitstoot van fijn stof mag zijn, dan zijn er wagens die Euro 4 gehomologeerd zijn, die beter doen. Als het wordt gecatalogeerd op Euronorm, dan gaat het over de maximale norm.

Het nadeel van de ecoscore is dat het enkel Vlaams is, en niet wordt gedragen door de Europese Unie of de Europese auto-industrie. Misschien kan dat in de toekomst wel. Dat is de reden waarom de Vlaamse Regering al in de vorige legislatuur de keuze heeft gemaakt voor Euronorm en CO₂. Het voordeel van de ecoscore is dat het exacte cijfers per voertuig geeft.

In een fiscaal verhaal is de Euronorm conservatiever, in die zin dat een wagen van een bepaalde categorie altijd het slechtst mogelijk wordt ingeschat, namelijk op het maximum van de Euronorm.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik hoor dat u een voorstel zult indienen. Mogen we dat in de komende weken verwachten? Op welke meer ecologische manier ziet u dat? Ik had gehoopt daar een antwoord op te krijgen. Er zijn andere maatregelen mogelijk dan het geven van een roetfilterpremie. Men zou een aftrek kunnen doen van een belasting.

Er is nu een evaluatie geweest. Hoe zult u dat op een meer ecologische manier aanpakken? Ik ga akkoord met de heer Sanctorum. Ik heb de vraag al gesteld waarom men de ecoscore niet hanteert. Ik heb daar nu opnieuw een antwoord op gekregen. De ecoscore is een Vlaamse normering die is uitgevonden door de VITO. Het is heel jammer dat de Vlaamse overheid die niet zal hanteren.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, wat mij vooral interesseert, is wat het strengste zal zijn inzake fijn stof en in welke mate de bevoordeling zal gebeuren voor wagens die minder fijn stof uitstoten. Volgens het systeem dat u nu uitwerkt, zegt u dat er een betere stimulatie zal zijn van wagens die minder fijn stof uitstoten. Dat is toch een duidelijk engagement.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, de bedoeling van de BIV is om met een combinatie van Euronorm en CO₂-uitstoot na te gaan wie het meest vervuילend is, en die zal meer belastingen betalen. Het instrument van de fiscale aftrek hebben we niet in handen. Wie een roetfilter heeft, zal beter scoren dan wie die niet heeft. Zo zal de installatie van een roetfilter worden gestimuleerd. Wie minder BIV moet betalen, zal waarschijnlijk geïnteresseerd zijn om die te installeren.

Mijnheer Sanctorum, uw analyse klopt. Het is inderdaad de bedoeling om op die manier te werken.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik ben benieuwd naar het voorstel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over controles op dakreiniging en vernieuwing of afbraak van met asbestleien gelegde daken - 1281 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, het weekblad Knack brengt in nummer 6 van 9 februari 2011 een reportage over het tegen alle regels schoonspuiten van asbestcementen daken door dakreinigingsfirma's. Asbestcementen namaakleien – in Vlaanderen zouden er 160 miljoen vierkante meter daken mee gelegd zijn – worden na verloop van jaren vaak geplaagd door moskorstvorming. Het schoonspuiten van asbestleien door bedrijven en particulieren is in Vlaanderen echter verboden en strafbaar aangezien bij deze bewerking zeer schadelijke asbestvezels vrijkomen. De facto blijkt echter dat meerdere bedrijven evenwel nog steeds het schoonspuiten van asbestleien aanbieden en uitvoeren. Blijkbaar wordt er niet of te weinig of inefficiënt gecontroleerd.

Als zo'n dak volledig wordt vernieuwd of afgebroken, moeten de asbestleien door een gespecialiseerd bedrijf worden verwijderd. Dit blijkt de facto ook vaak op een andere manier te gebeuren. De hoge kostprijs van sanering leidt tot illegale en onveilige ruimingen.

Minister, hoe evalueert u de bewuste reportage in het weekblad Knack? Waren deze feiten u bekend? Hoe evalueert u de controle op dakreiniging, en op de vernieuwing of afbraak van met asbestleien gelegde daken? Welk initiatief neemt u al dan niet in verband met deze problematiek?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De reportage in het weekblad waar u naar verwijst, geeft een knelpunt weer inzake asbest, en meer bepaald de verboden praktijk van reinigen onder hoge druk van asbestcement. De weergave van mijn reactie dat het procedé van het bedrijf dat wordt genoemd, ook ontoelaatbaar is, is correct.

De feiten die zijn weergegeven in de reportage zijn ons bekend. De controle op de dakreinigingen onder hoge druk van asbestcement, evenals de controle op het ondeskundig verwijderen van asbestcement is gespreid. De bevoegdheid ligt zowel bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO) als bij de steden en gemeenten en de politie. De federale overheid is in het kader van de arbeidsbescherming bevoegd voor de bedrijven met werknemers in dienst. Als werknemers op een ontoelaatbare manier reinigen, krijgen ze stoffen binnen die kunnen worden gecontroleerd door de federale overheidsdienst. Op het ogenblik dat er een klacht binnenkomt over het onregelmatig reinigen of afbreken van

asbestcement, kunnen ze optreden. Maar vaak is het niet bekend waar en wanneer de verboden praktijk gebeurt, waardoor er ook niet kan worden opgetreden.

De steden en gemeenten en de politie zijn eveneens bevoegd, maar dan in kader van de bescherming van het leefmilieu en het voorkomen van hinder. Ze worden ook geconfronteerd met hetzelfde probleem, met name geen ogenblikkelijke melding van de feiten. Er gebeuren spontane controles op werven, maar men weet niet altijd waar er werken bezig zijn. Dit gebeurt via patrouilles en controles.

Er zijn in het verleden al verschillende initiatieven genomen binnen de Vlaamse bevoegdheden. Die praktijken, het reinigen onder hoge druk en ondeskundig afbreken, zijn verboden in de milieuwetgeving. Dit is opgenomen in 2008. Hierdoor werden ze niet alleen voor de werkgevers verboden, maar ook voor particulieren zonder werknemers. Ook daar moet kunnen worden gecontroleerd.

Hoewel in theorie iedereen de wet moet kennen, is het in de praktijk zeer belangrijk de wetgeving kenbaar te maken, omdat het in je eigen belang is die praktijken niet toe te passen. Vanuit mijn bevoegdheid kan ik dat doen aan de particulieren, de steden en gemeenten en de politie, en de zelfstandigen. De particulieren zijn opdrachtgevers, de steden en gemeenten en de politie moeten de controle uitoefenen, en de zelfstandigen voeren de praktijk uit.

Bij de drie partijen is het van belang dat er voldoende kennis is over welke toepassingen asbesthoudend zijn en wat verboden en toegelaten praktijken zijn. Particulieren worden sinds 2004 gesensibiliseerd via de folder 'Asbest in en om het huis' die regelmatig wordt geactualiseerd en bijgedrukt en op ruime schaal verspreid. In 2004 gebeurde dit via krantenwinkels, gemeentehuizen en infozuilen in openbare ruimten. Ook wordt de folder telkens verspreid via Batibouw, ook in 2011 werd hij aangeboden en uitgedeeld. Er waren zelfs mensen van onze administratie aanwezig die antwoord gaven op vragen. Zij hebben die folder actief uitgedeeld.

De folder kan gratis worden aangevraagd bij de Vlaamse Infolijn. Intussen zijn er 50.000 exemplaren verspreid. Hij kan ook digitaal worden geraadpleegd op de website van het departement Leefmilieu.

Een mogelijkheid tot bijkomende sensibilisering over veilige verwijdering van asbest is de verspreiding van de folder via de bouwvergunning voor de sloop of verbouwing van huizen die dateren van voor 1998. In dat jaar kwam er een verbod op de productie en het gebruik van asbesthoudend materiaal.

Zoals beloofd tijdens de vergadering van de commissie van 1 februari, waarbij de asbestproblematiek uitgebreid aan bod kwam, heb ik deze suggestie overgemaakt aan de minister van Ruimtelijke Ordening.

Voor de verdere bekendmaking van de wetgeving bij de lokale overheden laat ik, zoals in het verleden ook al gebeurde, een ontwerp tekst opstellen voor de gemeentebladen waarbij de nadruk wordt gelegd op de plichten en recente verbodsbepalingen.

Wat de uitvoerders betreft van het reinigen onder hoge druk, is het belangrijk dat asbest ook aan bod komt in dag- en avondonderwijs voor dakdekkers en aannemers. Dit valt buiten mijn bevoegdheid, maar ik kan dit aankaarten bij de minister van Onderwijs.

Mijnheer Reekmans, het is verboden en er gebeuren heel wat controles. Het klopt echter dat er niet overal tegelijkertijd controle kan worden gedaan.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het feit dat verschillende ministers bevoegd zijn, maakt het niet gemakkelijker. Ik begrijp ook dat u de kennis over asbest via het onderwijs wil meegeven aan toekomstige dakdekkers.

Tijdens de vorige vraag was ook sprake van folders en campagnes over de roetfilter. De Vlaamse overheid heeft problemen met het sensibiliseren via folders. Ik kan daar ook nog andere voorbeelden van geven.

Het klopt dat de milieuwetgeving in 2008 is aangepast. Ik heb echter nog een andere bezorgdheid dan de versnippering van bevoegdheden tussen het federale en het lokale bestuur en de onderlinge versnippering binnen de Vlaamse overheid inzake sensibilisering, met name de kennis van de milieuambtenaren bij de lokale besturen. Naast parlementslid ben ik ook gemeenteraadslid. Toen ik aan mijn eigen lokale bestuur vroeg wat er mogelijk is inzake asbest, was het antwoord dat ze het zouden opzoeken. Als een milieuambtenaar mij antwoordt dat hij het antwoord zal opzoeken, dan maak ik me zorgen. Ik heb die vraag gesteld toen die reportage half februari verscheen. Ik krijg daar normaal gezien tijdens de gemeenteraad van april een antwoord op. Minister, het lijkt me aangewezen dat u een omzendbrief stuurt naar alle gemeentebesturen en milieuambtenaren waarin duidelijk staat wat de milieuwetgeving bepaalt. Ik stel immers vast dat daar, zelfs bij de lokale besturen, heel veel onduidelijkheid over bestaat. Ik zeg niet dat er geen enkel gemeentebestuur is dat het niet weet, maar mijn test was alvast negatief.

Minister, u zei daarnet dat er regelmatig controles plaatsvinden op werven. Kunt u me eventueel schriftelijk laten weten hoeveel controles er de voorbije periode hebben plaatsgevonden, door wie en wat de gevolgen daarvan waren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, het klopt dat we die discussie nog niet zo lang geleden hebben gevoerd. De wetgeving is inderdaad duidelijk. We hebben echter geen flauw benul waar al dat asbest zich bevindt. Voor een aantal gebouwen is een asbestinventaris verplicht. Die inventarissen worden echter niet centraal verzameld. De overheid heeft daar dan ook geen zicht op. Het zou ook nuttig zijn om die asbestinventaris uit te breiden.

De controle zit momenteel bij de steden en gemeenten. In de praktijk is er echter geen controle. U had het daarnet over patrouilles. Er zijn helemaal geen asbestpatrouilles. In de praktijk is er gewoon geen enkele controle op werven met asbest.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, ik hoop dat u niet pleit om voor elke verbodsbepaling binnen Leefmilieu aparte patrouilles in te zetten: waterpatrouilles, asbestpatrouilles enzovoort. Dat kan niet de bedoeling zijn. Bovendien is dat onmogelijk tenzij we de lokale besturen honderd mensen bij geven die ze zelf financieren.

In mijn gemeente worden wel degelijk steekproeven gedaan op de werven. Dat gebeurt heel vaak. U doet de waarheid geweld aan als u zegt dat er geen controles zouden gebeuren.

Mijnheer Reekmans, ik kan u die cijfers nu niet geven. Die zitten verspreid bij steden, gemeenten en politie. Ik zal nagaan of we over die gegevens beschikken. Als dat zo is, zal ik u ze laten bezorgen. Er bestaat trouwens ook een handhavingsrapport waarin een en ander is opgelijst.

U gelooft niet in folders. De vraag is dan wat de overheid wel moet doen. Het klopt niet dat er nog niets is gebeurd ten aanzien van de lokale ambtenaren, meer bepaald de milieuambtenaren. Zij nemen daar kennis van in hun opleiding.

De milieudiensten van de gemeenten hebben de folders van de vorige informatiecampagne ontvangen. Ik zal echter rekening houden met uw suggestie om dit nog eens op te frissen, de folder nog eens op te sturen en daar specifiek aandacht voor te vragen.

Mijnheer Sanctorum, we hebben al vaak gediscussieerd over de asbestinventaris. Er bestaat een inventaris van bepaalde gebouwen waar veel mensen komen. Ik betwijfel of dat haalbaar

is voor elke particulier. In de folder staat wel heel duidelijk, onder meer aan de hand van foto's, hoe men asbesthoudende materialen kan herkennen.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik geloof absoluut in de kracht van folders. Ik houd echter rekening met de laatste antwoorden die ik heb gekregen op parlementaire vragen over het effect van folders van de Vlaamse overheid. Dat effect was niet echt schitterend.

Mijnheer Sanctorum, ik deel uw ecologische bezorgdheid. Ik ga niet zo ver om patrouilles te vragen. Wat ik wel vraag, is dat de milieuambtenaren in elk lokaal bestuur ten minste weten wat wel en wat niet mag. Als zich daar dan overtredingen voordoen, kunnen ze op zijn minst worden vastgesteld. Minister, u zegt dat u de folder nog eens zult opsturen naar de milieuambtenaren. Mag ik u in dat geval vragen om daarvoor niet de folder te gebruiken die blijkbaar geen effect heeft? Ik vraag u om in het belang van de volksgezondheid een omzendbrief op te maken met heel duidelijke richtlijnen voor de milieuambtenaren. Ik vraag u uw heil niet te zoeken in de folder van 2004. Uit de reportage in Knack blijkt duidelijk dat die folder niet werkt, tenzij hij misschien wordt gelezen. Maar blijkbaar wordt hij niet gelezen. Ik vraag u niet gewoon een kopie van de folder op te sturen naar de milieuambtenaren, maar daar een officieel karakter aan te geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over verpakkingsafval - 1292 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, goed nieuws: Vlaanderen is kampioen inzake selectief inzamelen. Minder goed nieuws is echter dat er niet minder afval wordt geproduceerd.

Uit het MIRA-rapport 2010 blijkt dat de hoeveelheid selectief ingezameld afval stijgt. De hoeveelheid ingezameld restafval schommelt rond 150 kilogram per inwoner.

In het rapport staat dat de hoeveelheid papier- en kartonafval continu toenam tussen 2002 en 2008. In 2009 was er een dalende trend, maar die is volgens de rapporteurs te wijten aan de lagere omzet bij kleine zelfstandigen die hun papier- en kartonafval meegeven met het huishoudelijk afval.

Ondanks de gunstige inzamelresultaten kan nog heel veel afval voorkomen worden door betere voorwaarden op te leggen aan de verpakkingsindustrie. Ik heb in het verleden al een aantal voorstellen gedaan om de afvalberg te verminderen. Ik meen me ook een voorstel van de heer Martens te herinneren.

Vooral in supermarkten worden nog heel veel producten verpakt in blister. Deze blisterverpakking, meestal uit karton of plastic, wordt deels of soms niet door de koper gerecycleerd wegens de samengestelde verpakking. Ik denk dan aan papier, karton, plastic, ijzerdraad enzovoort.

Het verpakken van levensmiddelen is noodzakelijk en staat buiten discussie. Het is echter het verpakken van allerhande werktuigen, batterijen, elektriciteitsdraden en dergelijke meer dat enerzijds een verhoging van de papierafvalberg en plasticafval veroorzaakt, maar anderzijds ook de kostprijs van deze producten de hoogte in jaagt.

Minister, werd onderzocht of er maatregelen kunnen worden opgelegd aan de verpakkingsindustrie om een aantal producten niet langer in blisterverpakking aan te bieden om op die manier verpakkingsafval te vermijden?

Bent u op de hoogte van het feit dat de kostprijs van de blisterverpakking wordt doorgerekend aan de klant? Hebt u daarover al overleg gepleegd met de federale minister voor Consumentenzaken?

Bent u bereid om in overleg te gaan met de verpakkingssector om de afvalberg van verpakkingsafval te doen krimpen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De keuze van het type verpakking wordt gemaakt door de producent. Hierbij spelen verschillende factoren een rol, zoals het tegengaan van diefstal. Dat speelt een belangrijke rol bij de producent en bij de distributeur. Een andere factor is de bescherming van het product tegen deuken en scheuren. Maar ook meer commerciële aspecten hebben een invloed, zoals de aantrekkelijke presentatie van het product en de verwachtingen van de klant. De klant is daarbij zowel de huishoudelijke consument als de distributeur.

Het is moeilijk voor individuele producenten om geen blisterverpakking te gebruiken wanneer sommige distributeurs daar expliciet om vragen. De producent heeft er doorgaans belang bij om per product maar één type verpakking te gebruiken. Meerdere types verpakkingen betekenen immers een grotere investeringskost in verpakkingsmachines. Dit heeft dan weer voor gevolg dat individuele distributeurs in bepaalde gevallen weinig kunnen doen om blisterverpakkingen tegen te gaan.

Distributeurs die voor sommige producten een blisterverpakking vragen wegens het diefstalprobleem, veralgemenen soms om logistieke en/of commerciële redenen deze vraag tot andere producten waar een blisterverpakking weinig toegevoegde waarde heeft. Men heeft bijvoorbeeld gekozen om zo veel mogelijk producten omhoog te hangen in plaats van ze in bakken te leggen.

Een oplossing voor het probleem van overbodige blisters zou er in theorie in kunnen bestaan om via de federale wet op de productnormen voor sommige producten een verbod op blisterverpakkingen in te stellen. Dit is echter geen realistische optie. We hebben daar gisteren tijdens de Europese raad Leefmilieu ook over gediscussieerd. Een aantal landen zou plastic zakjes willen verbieden. Maar dat mag blijkbaar niet. De Europese wetgeving laat niet toe een dergelijk verbod in te voeren. Dit zou namelijk een inbreuk vormen op het vrij verkeer van goederen en dus manifest strijdig zijn met het Europees recht. Een dergelijk verbod zou overigens ook strijdig zijn met de regels inzake essentiële eisen van de Europese richtlijn betreffende verpakkingen en verpakkingsafval. Meer daarover is terug te vinden in artikel 9 van de richtlijn. Er zijn geharmoniseerde normen. Artikel 9 is dus van toepassing.

Als een verpakking aan de Europese CEN-normen voldoet, wordt verondersteld dat een verpakking aan de voorwaarden voldoet om op de Europese markt gebracht te worden. Vanaf dat moment kan de toegang tot de markt niet meer verboden worden door een lidstaat. Intussen beseft de Europese Commissie wel dat die remmend werken op de milieumaatregelen. Het is dus mogelijk dat dit in de toekomst nog verandert.

De kostprijs van verpakkingen zit steeds in de kost van het product. Als gekozen wordt voor een duurdere verpakking, is het dus inderdaad de consument die daar uiteindelijk voor opdraait. De consument moet zich hiervan bewust zijn. Als een product zowel verkocht wordt in een blisterverpakking als met minder verpakkingsmateriaal, is het in de eerste plaats aan de consument om een bewuste keuze te maken.

Zowel de producenten als de distributeurs moeten grondig nadenken over de problematiek van overbodige verpakkingen. Om deze reflectieoefening aan de bedrijven en de

beroepsfederaties op te leggen werd door het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval de verplichting ingevoerd voor de grotere bedrijven om elke drie jaar een algemeen preventieplan in te dienen bij de Interregionale Verpakkingscommissie.

Ik hoop dat dit antwoord volstaat, al kan ik niet melden dat er een verpakkingsverbod zal worden ingevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het is niet in eerste instantie mijn vraag om een verbod in te voeren. Het is echter wel belangrijk dat er overleg wordt gepleegd met de verpakkingsindustrie. Er moeten afspraken worden gemaakt over welke producten best wel en niet in blisterverpakking worden verkocht. Dat zou al een grote stap vooruit zijn. Ik begrijp echter dat Europa niet onmiddellijk meewerkt. Het is dan ook spijtig dat Vlaanderen op dat vlak niet zelf die bevoegdheid in handen kan nemen. Ons milieubeleid wordt al te veel gestuurd door Europa.

Ik heb zelf de proef op de som genomen. Een gewone televisiekabel bij de doe-het-zelfmarkt kost 15 euro meer omdat hij in blisterverpakking zit. Bij een televisiehandel is de kabel gewoon opgerold en hangt die met een kaartje aan het rek. In dat geval kost hij ook 15 euro minder. Ik denk niet dat de kabel meer wordt beschadigd of vaker wordt gestolen omdat hij niet in een blisterverpakking zit. Voor zulke materialen zou wel preventief moeten worden opgetreden. Ik heb begrepen dat u het voorstel om preventief te werken en te overleggen met de sector wel genegen bent. Dat vind ik positief.

De heer Bart Martens: Ter informatie, ook het Deense verbod op wegwerpverpakkingen voor drank is destijds door het Hof van Justitie van de Europese Unie onderuitgehaald, op basis van dezelfde argumentatie. Denemarken voldeed perfect aan de Verpakkingsrichtlijn. Ook andere landen die het verbod kregen hun wegwerpverpakkingen naar Denemarken te exporteren, voldeden aan die richtlijn. Men ontzegde hun dus eigenlijk de toegang tot de Deense markt, wat in strijd is met het vrij verkeer van goederen. Daarom is dat verbod vernietigd.

Maar goed, het staat de lidstaten wel vrij om op vrijwillige basis afspraken te maken met hun verpakkingsindustrie, bijvoorbeeld via convenanten. Zo is dat in Nederland gebeurd. Daar is met de drankenhandelaars een afspraak gemaakt om de hervulbare petfles in te voeren. Als men daartoe bereid is aan de diverse zijden, als de industrie daartoe bereid is, dan kan men op vrijwillige basis wel verder gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken rond de bijkomende maatregelen voor de bescherming van de permanente kustpoldergraslanden in Vlaanderen en de uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 met betrekking tot dit onderwerp - 1306 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, minister, de vraag is eigenlijk al enigszins gekend. Onze fractie heeft u immers al driemaal een vraag gesteld hierover. In maart 2009, ondertussen precies twee jaar geleden, is beslist de kustpolders een beschermingsplan te bieden, dat enigszins te vergelijken is met het Duinendecreet, dat de duinen heeft beschermd. Mevrouw Hostekint heeft daar een hele tijd geleden een vraag over gesteld. Toen werd geantwoord dat er tegen 1 september 2010 duidelijkheid zou zijn over de eerste lijst van historisch

permanente graslanden die zouden moeten worden beschermd. Toen die er niet was, heb ik in september nog eens gevraagd hoe het daarmee stond en wat de verdere timing was. Minister, toen was uw antwoord geruststellend: het zat eraan te komen.

Ondertussen zijn we echter alweer een half jaar verder en moet ik opnieuw de dringende vraag stellen dat er duidelijkheid zou komen. Hoe ver staat u met die lijst? Is er al een ontwerp? Is al duidelijk welke poldergraslanden daarin vermeld staan? Wat is de werkwijze om die beschermende maatregelen, in het bijzonder het voorkomen van het scheuren van de poldergraslanden, zo snel mogelijk in te voeren? Wanneer wordt het voorstel voorgelegd aan de Vlaamse Regering? Verkiest u niet dat er vrij snel een beslissing komt, zodat we het risico niet lopen dat, door een klacht bij de Europese Commissie over het niet naleven van de richtlijn over de habitatgebieden, Europa instructies zou geven? Waarom niet liever zelf tijdig maatregelen nemen? Ik wil vooral weten of er iets aan de hand is. Moeten we ons zorgen maken over die vertraging, ondanks het feit dat er een belofte was om dit te doen? Iedereen weet dat, als dat gebied eenmaal wordt beschadigd, die schade niet te herstellen is. Het gaat over waardevol kustgebied. Sommige leden hier wonen ook in de kuststreek. Deze vraag, die al dringend was toen de beslissing in maart 2009 is genomen, wordt steeds dringender. Ik vrees dat er ondertussen schade is, waardoor een aantal mensen zich zeer terecht zorgen maken en ondertussen ook al enigszins kwaad beginnen te worden omdat er geen duidelijkheid is.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, ik wil me opnieuw aansluiten bij de vragen van de heer Crombez over de beloofde lijst van de historisch permanente graslanden. We vinden het misschien een minder goed idee dan de heer Crombez om te verwijzen naar het Duinendecreet, hoezeer ik daar zelf ook achter sta. Mijnheer Crombez, het gaat niet over een gelijkaardig decreet voor de polder. Zo roept u misschien aversies op die de zaak veeleer vertragen dan vooruithelpen, en dat wens ik u niet toe. We zijn het er echter over eens dat er een vorm van bescherming moet komen voor die historisch permanente graslanden. Het is hemeltergend dat we er vandaag nog altijd over moeten waken dat hier of daar geen deel van die permanente graslanden bij nacht en ontij wordt gescheurd. Minister, ook wij kijken uit naar die beloofde lijst.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik ben het eens met de heren Vandaele en Crombez als ze stellen dat enige vorm van bescherming ten aanzien van een aantal graslanden interessant zou zijn. Dat staat niet ter discussie. Als ik de vragen van de heer Crombez lees en hoor, vraag ik me echter af of we niet een stap terug zetten in de discussie. Er wordt hier verwezen naar kustpoldergraslanden en de mensen die aan de kust wonen, maar de poldergraslanden beperken zich niet alleen tot de kust. Moet ik daaruit afleiden dat er al een beperking is in de definitie wat een aantal graslanden betreft? Welke graslanden bedoelt men? Is het de bedoeling om gewoon ook het permanent grasland te beschermen of gaat het over het beschermen van de bijzondere waarde? Ik dacht dat daarover ook afspraken waren gemaakt. Daarom schrok ik wat van de eerste vraag, met de definitie van de historisch permanente graslanden. We moeten vooral voor ogen houden wat we willen beschermen, namelijk een bijzondere waarde, en ik ben er niet van overtuigd dat alle graslanden die bijzondere waarde hebben. Minister, bestaat er vandaag meer duidelijkheid over de vraag over welke graslanden met bijzondere waarde het gaat?

De heer Crombez stelt dat de schade wordt berokkend door het ploegen. Ik heb enigszins het gevoel dat de landbouwer hier alweer als enige boosdoener of als enige vijand van die permanente graslanden wordt beschouwd. Ik stel echter vast dat er net vanuit de landbouwsector enige bescherming is van die graslanden. Minister, erkent u dat die beschermingsmaatregel voor permanente graslanden er is? Hebt u er ook een zicht op of die graslanden enkel door het ploegen van landbouwgrond verloren gaan? Kan een omzetting

naar woongebied of recreatiegebied en dergelijke ook geen reden zijn? Hier spitst men zich immers alleen toe op de landbouw.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer Crombez, ik herinner me uw voorganger uit Bredene, de heer Jacky Maes. Toen hij hier zetelde, was dat ook al een onderwerp dat regelmatig aan bod kwam in deze commissie. U stelt de vraag echter misschien helemaal verkeerd. U hebt het over permanente graslanden, terwijl er een groot verschil is tussen permanente graslanden en waardevolle historisch permanente graslanden. Daarvan moet er een omschrijving komen. Dat is natuurlijk een heel andere zaak.

Misschien ben ik foutief ingelicht, maar ik vind ook dat men de landbouwers met de vinger wijst. Zij zouden de grote schuldigen zijn. Om een aantal zaken uit te voeren op permanente graslanden moet men echter een aantal vergunningen hebben. Men kan dus niet zomaar van vandaag op morgen een aantal activiteiten ontplooiën op die graslanden. Mijnheer Crombez, iedereen die, net als ik, ook lokaal verantwoordelijkheid draagt, is daarvan op de hoogte. Misschien moet u ook de nodige lokale verantwoordelijkheid dragen. Dan zou u ook weten dat dit niet zo eenvoudig is.

Ik vind uw vergelijking met het Duinendecreet in dezen zeer ongepast. Ik nodig u uit dat niet meer te doen, want dat zal de discussie alleen maar op de spits drijven.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, ik hoor hier dat er problemen zijn tussen de mensen van de groene zijde en de mensen van de landbouwzijde. U weet dat ik aan beide kanten sta, maar vooral aan de kant van de landbouw. Minister, bent u van plan de landbouworganisaties te betrekken bij het bepalen van die permanente graslanden en de eventuele beperkingen ter zake? Hoe zit het met de mogelijke vergoedingen voor landbouwers voor het verlies dat ze eventueel lijden bij het nemen van aanzienlijke maatregelen met betrekking tot bemesting of eventuele andere voorwaarden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Crombez, het Agentschap voor Natuur en Bos heeft een eerste ontwerpkaart opgemaakt van de historisch permanente graslanden. Mevrouw Rombouts, het gaat over historisch permanente graslanden met een duidelijke aanwezigheid van microreliëf. Dat zijn de graslanden met de code Hpr op de Biologische Waarderingskaart uitgegeven door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Mijnheer Callens, deze kaart is tot stand gekomen in overleg met de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling van het beleidsdomein Landbouw. Tevens werd er getoetst aan de geregistreerde landbouwpercelen en gebeurde er een grondige aftoetsing op het terrein, met alle actoren. Tevens werd er een ontwerp van afbakeningskaart opgemaakt.

Wat is nu de verdere werkwijze om het scheuren tegen te gaan? Na de vaststelling van de eerste lijst van historisch permanente graslanden door de Vlaamse Regering zullen de gebruikers daarvan op de hoogte worden gebracht. De historisch permanente graslanden die gelegen zijn binnen de perimeter van de Vogelrichtlijngebieden Poldercomplex en Het Zwin, zullen worden ondergebracht onder het stelsel van verbod en afwijking – een beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen bij besluit van 23 juli 1998 – in plaats van onder het stelsel van vergunning en beroep. Dat is de zogenaamde natuurvergunning, die eveneens wordt geregeld in dat besluit van de Vlaamse Regering. Het gaat immers om graslanden waarvoor het Vlaamse Gewest zelf een EU-rechtelijke verantwoordelijkheid heeft, in het kader van de Europese Vogelrichtlijn. In dat geval is het wenselijk dat niet de gemeenten en provincies, via de natuurvergunningsprocedure, maar wel het gewest zelf de beslissing neemt over eventuele afwijkingsvragen.

Over de ontwerpkaart en het bijhorende besluit met een nota aan de Vlaamse Regering zijn er gesprekken met collega's van de Vlaamse Regering, in eerste instantie met de minister van Landbouw. Dan zal het dossier op de agenda van de Vlaamse Regering worden gezet.

U vroeg of we de gevolgen van ingediende klachten vrezen. Naast het opmaken van de kaart met poldergraslanden wordt er ook gewerkt aan de opmaak van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones in de polders. Dat weet u: dat is al een aantal keer ter sprake gekomen in de commissie. Specifiek gaat het over het Habitatrichtlijngebied Polders, inclusief het Vogelrichtlijngebied Poldercomplex. Het Agentschap voor Natuur en Bos is bezig met het opmaken van het ontwerprapport, dat in het voorjaar klaar zou moeten zijn.

Voor het hele Vlaamse Gewest is men progressief bezig met getrappt overleg en consultatie voor de diverse rapporten die moeten worden opgemaakt voor de instandhoudingsdoelstellingen. De start van de consultatie van de doelgroepen voor de polders is, rekening houdend met complexiteit van dit dossier en de inplanning van het gebied in het overleg en de consultatie, gepland voor december 2011. In de loop van 2012 zullen dan de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor alle Vlaamse Habitatrichtlijngebieden definitief worden vastgesteld.

Mijnheer Crombez, we hebben dus een heel proces uitgewerkt. Dat wordt beschouwd als een heel goed proces. Zelfs Europese collega's bekijken hoe we dat doen. Dat vergt wat tijd, maar we weten dat op die manier het draagvlak veel groter zal zijn, als dit er eenmaal is. Ik denk dat ik zo ook heb geantwoord op bijna alle bijvragen. De landbouw zal dus worden betrokken. Niet alleen landbouw kan bedreigend zijn: er zijn ook andere kapers op de kust. Daarover moeten we eerlijk en duidelijk zijn. Daarom ook worden alle actoren betrokken en is dit een engagement dat de regering op zich neemt.

Dan was er de vraag over een eventuele vergoeding indien er beperkingen zijn. Als dit op een kaart moet worden opgenomen, dan veronderstel ik dat moet worden nagegaan of er eventueel planschade of zo kan zijn. Ik kan u daar echter niet meteen een antwoord op geven.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Minister, ik dank u oprecht voor uw antwoord. Ik wil even kort repliceren op het betoog van sommige leden. Mijn vraag handelde vooral over de timing en de haalbaarheid daarvan. Als er veel meer tijd nodig blijkt te zijn dan op voorhand werd gedacht, is dat wat onrustwekkend. In een dossier kan dat altijd, maar hier is de onrust mee gecreëerd door het feit dat de schade die optreedt, onherstelbaar is. Daarom is die vraag naar de verdere timing belangrijk.

Ik wil reageren op sommige leden, omdat het goed is dat we op elkaar reageren als er sprake is van flauwekul, of we nu in de meerderheid of in de oppositie zitten. Het gaat inderdaad over de historisch permanente graslanden en de definitie. Dat staat letterlijk in mijn vraag. Ik heb dat ook letterlijk zo gezegd. Ik wil mijn eerste vraag nog eens voorlezen, maar normaliter hebt u die.

Viseer ik de landbouwers? Dat interesseert me helemaal niet. De schade interesseert me. In mijn vraag staat ook te lezen dat het onder meer gaat over het bouwverbod en dergelijke meer. Ik viseer de landbouwers niet. Ik ben opgegroeid in de polders. Daar liggen een aantal van die graslanden. Ik heb een groot deel van mijn jeugd doorgebracht bij die landbouwers. Men wil er nu een discussie van maken over het opnieuw viseren van de landbouwers als de schuldigen. Het enige wat ons interesseert, is dat er een bescherming komt. Daarom is er in maart 2009 een beslissing genomen, met de belofte van de minister dat er op 1 september 2010 een lijst zou zijn. Zes maanden later is die lijst er nog altijd niet. Het moet toch lukken om die lijst op een bepaald ogenblik rond te hebben, in overleg met de minister van Landbouw. De administratie is rond. Dat is het enige wat telt. Men probeert er een spel van te maken. Het beschuldigen van landbouwers speelt geen enkele rol. Het gaat over de

bescherming van die graslanden, omdat dat waardevol gebied is dat, als het eenmaal wordt beschadigd, onherstelbaar is beschadigd.

Minister, ik ben oprecht tevreden met uw antwoord. U zegt dat dit zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Er werd beloofd dat dit er op 1 september zou zijn. Nadien werd beloofd dat dit vrij snel voltooid zou zijn. Kunt u daar iets concreter over zijn? Kunnen we dat verwachten in de komende weken of moeten we vrezen dat het nog maanden zal duren? Als dat maar blijft aanslepen, is het alsof er echt een probleem is. Ook de vorige keren, in september, wisten we al dat het werk van de administratie zo goed als af was. Blijkbaar gaat het over een regeringsdiscussie die aansleept. Hebt u enige indicatie over de timing? Als de discussie eenmaal is afgerond, is een timing die volledig open is, niet erg geruststellend.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Op den duur begin ik nog sympathie te krijgen voor de heer Crombez, nu ik hoor dat ook hij uit de polderklei is getrokken. Minister, ook ik vond uw antwoord hoopgevend. U hebt terecht gewezen op de verantwoordelijkheid ter zake van het Vlaamse Gewest. Dat staat enigszins in contrast met wat de heer Verfaillie op de toch wel naïeve manier die hem soms kenmerkt, hier stelt. Mijnheer Verfaillie, de lokale overheden hebben wel een verantwoordelijkheid, maar het zal u ook bekend zijn dat nog niet zo lang geleden bepaalde graslanden zijn gescheurd zonder dat er een vergunning was gevraagd. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Als men u een vergunning vraagt, zult u dat waarschijnlijk weigeren. Als men die vergunning echter niet vraagt, dan is het kwaad geschied, zoals de heer Crombez zegt, en is het onomkeerbaar. Het lijkt me niet dat iemand de landbouwers viseert. Ik denk dat niemand er problemen mee zou hebben om, als het zover komt, passende compensaties te zoeken voor die landbouwers. We mogen echter niet te naïef zijn daarin.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ook ik dank u voor uw antwoord. Net als andere leden hoor ik daar iets hoopgevends in, vooral als het gaat over de punt dat er over de kaart inderdaad overleg is tussen het INBO en Landbouw.

Ik haal dit aan omdat in het verleden al gebleken is dat er heel wat discussie is over wat in de kaarten staat en wat er effectief te velde is. Ik hoop dat deze discussie helemaal uitgeklaard is voor er een beslissing wordt genomen. Ik weet dat aan de beslissing van de Vlaamse Regering de evaluatie van de biologische waarderingskaart en die van het Wildschadebesluit worden gekoppeld. Ik hoop dat de voltallige meerderheid dit zal erkennen, het nodige werk wil en kan leveren, en erop staat dat dit effectief gebeurt.

De opmerking die ik maakte, dat ik het gevoel heb dat er maar één partner wordt geïnviteerd in de vraagstelling, leid ik enkel af uit wat ik heel duidelijk in de vraag lees. De vraag gaat over het scheuren van graslanden, en ik meen dat dit voornamelijk een landbouwactiviteit is. Ik lees echter in de toelichting dat er geen bouwverbod wordt gevraagd. Als ik dan de vraag stel over andere zaken en meer bepaald over het verlies aan historisch permanente graslanden met een biologische waarde, stel ik vast dat ook andere sectoren effectief een aandeel hebben, wat de minister trouwens bevestigt, maar dat die niet in de vraagstelling worden aangehaald. Het is daarom dat ik zeg dat ik maar één kant van het verhaal lees. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

Ik zeg dat ik één kant van het verhaal lees. Ik heb geprobeerd om in mijn vraag duidelijk ook de andere kant aan bod te laten komen om er iedereen op te wijzen dat er een andere kant is. Het gaat om een terechte verbreding van de vraagstelling.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, ik stel vast dat de heer Vandaele er hier, maar ook in andere commissies, een spelletje van maakt om iedereen de huid vol te schelden en dan, op

zijn West-Vlaams gezegd ‘zijn puist scheurt’, zodat de andere niet kan repliceren. Dat is typisch iets voor de heer Vandaele, ik hoop dat het niet de houding van zijn politieke partij is. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

‘Zijn puist scheuren’ betekent ‘zijn schup afkuisen’ of verdwijnen op het moment dat de discussie begint. ‘Zijn schup afkuisen’ heeft trouwens ook te maken met de klei, want de eigenschap van klei is dat het een grondsoort is die aan de schop blijft plakken. Het wil dus zeggen dat op het ogenblik dat men de discussie wil starten, de betrokken persoon weggaat nadat hij eerst iedereen de huid heeft vol gescholden. Ik betreur dat ten zeerste. Ik wil dan ook vragen om specifiek in het verslag op te nemen dat ik de houding van de heer Vandaele ten zeerste betreur.

Mijnheer Crombez, ik heb natuurlijk uw volledige vraag gelezen en ik merk op dat er in de hoofding van uw vraag een andere verwijzing staat dan in uw specifieke toelichting. U wilde wellicht de vermenging van beide.

Minister, ik meen dat de lokale besturen ter zake hun verantwoordelijkheid opnemen. Ik heb heel veel contacten met collega-burgemeesters en ik meen niet dat er ter zake veel overtredingen gebeuren en dat u beschikt over cijfers dienaangaande.

Ik wou eigenlijk het woord niet meer nemen, want er is al zoveel gezegd in dit debat, maar wat de heer Vandaele heeft gedaan, kan niet door de beugel. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb het gevoel dat de twee partijen die hier een beetje aan het ruziemaken zijn, voor een groot stuk tevreden zijn met uw antwoord, net zoals ik. Ik vraag me af waarom ze nog ruziemaken.

U hebt geantwoord dat de plannen die men vraagt, zo snel mogelijk klaar zullen zijn. Wat mij verheugt, is dat u in samenspraak met de landbouworganisatie de beperkingen zult proberen te bespreken.

U zei dat u eventueel de vraag zult stellen in verband met planschade. De landbouw is eigenlijk vragende partij voor productieschade. Dat is iets anders dan gewone planschade. Planschade wordt één keer betaald; productieschade is een jaarlijkse vergoeding voor het verlies dat men lijdt door het gebruik van die grond.

De heer Bart Martens: Mijnheer Callens, planschade en gebruikersschade zijn er als er iets van kleur verandert, en dat is hier niet aan de orde. Het feit dat het gaat om permanent historisch grasland, wil zeggen dat we niets anders vragen dan dat die landbouwgronden worden gebruikt zoals ze de voorbije decennia, gedurende honderden jaren, werden gebruikt.

De gewone vraag naar het behoud van de permanent historische graslanden maakt een bedrijfsvoering niet onmogelijk. Het Grondwettelijk Hof zegt ook dat iemand alleen verplicht kan worden om te onteigenen als het feitelijk realiseren van een bepaalde bestemming onmogelijk wordt gemaakt door bijkomende beperkingen die worden opgelegd, maar dat is hier helemaal niet het geval.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, u haalt aan dat er in principe geen wijziging is omdat er gewoon gevraagd wordt om het permanent grasland te behouden, maar er wordt wel een effectieve teeltbeperking ingebouwd en dat is bij permanent grasland in principe niet het geval. De bescherming voor permanent grasland in het landbouwbeleid, wordt in principe op bedrijfsniveau bekeken. U gaat wel teeltwijzebeperkingen invoeren. Ik zal me niet uitspreken over de manier waarop er vergoedingen of dergelijke moeten zijn, maar er is wel degelijk een teeltwijzebeperking.

De heer Bart Martens: Minister, ik wil u graag herinneren aan de vraag van de heer Crombez over de timing om dit op de agenda van de Vlaamse Regering te plaatsen. Ik herinner me dat u de vorige keer zei dat op datzelfde moment, in de namiddag om 4 uur, de

kaarten werden besproken met het INBO en met de landbouwsector. Ondertussen zijn we meer dan een half jaar verder. Hebt u zicht op de timing van een en ander?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik kan perfect uitleggen waarom het wat langer heeft geduurd. Het klopt dat er toen ik de vragen beantwoordde, een vergadering was. Toen bleek er een groot verschil te zijn tussen de kaarten die theoretisch waren uitgewerkt en de praktijk. Er is een groot verschil met wat Europees werd aangegeven in de verzamelaanvraag, met wat in de kaarten stond. We hebben alles moeten vergelijken met wat er gebeurt op het terrein. De kaarten zijn nu geactualiseerd.

Sta me toe dat ik mij niet vastpin op een strikte timing om dit aan de regering voor te leggen. Ik weet dat er in de loop van maart nog een nieuw overleg is met landbouw. Ik hoop dat het daarna snel kan gebeuren, maar ik wil er geen vaste timing op kleven.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Minister, het is goed dat de discussie regelmatig opnieuw wordt gevoerd. Iedereen doet altijd alsof het beschermen van die graslanden een zaak is voor of tegen een bepaalde groep en daarbij wordt geschermd met omzetverlies en dergelijke. Het gaat echt om het beschermen van een biotoop, van iets dat er is en dat historisch geworden is.

Feit is dat als er iets mee gebeurt, de schade onherstelbaar is. Ik snap wel dat het een moeilijk dossier is en zo meer, maar het is echt jammer dat we na zes maanden extra tijd geen indicatie krijgen van de wil om dit nu echt te stoppen. De heer Verfaillie wees er al op dat niet geweten is hoeveel schade er ondertussen geleden werd door de opgelopen vertraging. Wie het ook is die de schade, die onomkeerbaar is, toebrengt, het is toegebrachte schade. Het was de bedoeling bij de beslissing in maart 2009 om de bescherming net zo snel mogelijk te doen om schade te vermijden.

Het gaat niet om een gigantisch areaal aan gronden; met een beetje goede wil moet dit snel kunnen. Ik wil u zeker danken voor de discussie en de duidelijkheid. Blijkbaar is het nodig om die discussie af en toe nog eens te voeren, maar ik betreur echt dat u niet meer specifiek kunt zeggen tegen welke maand of week u ervoor zult zorgen dat er een beslissing is die kan worden uitgevoerd en waardoor iedereen kan worden verwittigd. U kunt ondertussen ook andere maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat als de lijsten bekend zijn, de percelen in de gaten worden gehouden zodat er geen bijkomende schade optreedt door de vertraging.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van de fijnstofproblematiek naar aanleiding van de nieuwe waarschuwing hierover van de Europese Commissie

- 1421 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over mogelijke wijzigingen aan het meetpuntnetwerk en de evaluatie van het beleid inzake fijn stof

- 1388 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over meetpunten voor fijn stof

- 1425 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verplaatsen van meetpunten van de Vlaamse Milieumaatschappij voor fijn stof

- 1458 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, mijn vraag dateert van een aantal weken geleden, van het moment waarop bekendraakte dat ons land opnieuw op de vingers zou zijn getikt door de Europese Commissie omdat ons land de Europese regelgeving over het terugdringen van de concentraties aan fijn stof nog steeds niet heeft omgezet in nationale wetgeving.

Het is de tweede keer dat we dergelijke officiële waarschuwing ontvangen. Al in november 2009 werd een eerste aanmaning gestuurd naar ons land, maar volgens mij werd daarmee weinig of niets concreets aangevangen. Onder Vlaamse druk heeft men toen tevergeefs geprobeerd om uitstel te krijgen.

Dit is de laatste kans om ons in regel te stellen met de Europese richtlijn die strenge limietwaarden invoert op de concentratie van fijn stof. De Europese richtlijn had in het midden van vorig jaar al in wetgeving moeten zijn omgezet. Nu riskeert ons land dat de Europese Commissie na deze nieuwe ingebrekestelling naar het Europees Hof van Justitie stapt en dat er fikse geldboetes worden gevorderd.

Er is in dit Vlaams Parlement al heel vaak gediscussieerd over de fijnstofproblematiek, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering. Dit was ook al het geval in november 2009 naar aanleiding van de eerste officiële waarschuwing. Het is geen nieuwe problematiek en was het toen trouwens ook niet.

Er is ondertussen al heel wat in het werk gesteld om de fijnstofwaarden in Vlaanderen naar beneden te halen. We hebben ook een effectieve daling gezien van de uitstoot van fijn stof, zeker voor wat de industriële emissies betreft. Toch blijft de indruk bestaan dat we de voorbije jaren voornamelijk hebben geprobeerd om tijd te kopen met enkele goedbedoelde maatregelen en dat we niet alles uit de kast hebben gehaald om de normen effectief te realiseren.

Zeker op vlak van transport blijft er nog heel wat werk aan de winkel. Er is wel een daling, maar die is ruim onvoldoende om de Europese normen te halen. Nochtans zijn de mogelijke maatregelen bekend. Ze werden trouwens ook door dit parlement in 2008 in een resolutie opgenomen.

Minister, is er al overleg geweest met de federale collega's om de officiële waarschuwing van de Europese Commissie te evalueren? Welke sancties riskeert ons land ingevolge deze nieuwe ingebrekestelling door de Europese Commissie? Welke bijkomende maatregelen werden en zullen worden genomen om een coherent beleid inzake het terugdringen van de

fijnstofuitstoot te realiseren? Welke inspanningen heeft Vlaanderen de afgelopen periode geleverd om de strenge Europese normen te halen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, we weten allemaal dat Vlaanderen het heel moeilijk heeft om de fijnstofnorm te halen en om aan de Europese richtlijn te voldoen. Dat bewijst ook de vraag van mevrouw Hostekint over de ingebrekestelling door Europa. Het is niet zo onbelangrijk om een degelijk actieplan voor de aanpak van fijn stof als prioriteit te beschouwen. We zijn het er immers over eens dat we fijn stof kunnen beschouwen als een soort sluipende moordenaar van onze gezondheid. Om een degelijk fijnstofbeleid te kunnen voeren, is het belangrijk om de fijnstofproblematiek doelgericht en brongericht aan te pakken. Dat hebben wij steeds benadrukt.

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt over een uitgebreid meetnetwerk om de kwaliteit van onze lucht in het oog te houden. Voor het meetnetwerk van fijn stof, PM10, beschikt de VMM over ongeveer veertig meetpunten. De fijnstofconcentraties kunnen heel de dag door opgemeten worden zodat het mogelijk is om de bevolking te waarschuwen voor smog.

De EU-richtlijn 1999/30/EG stelt dat de daggrenswaarde voor fijn stof vanaf 1 januari 2005 niet meer dan 35 keer per jaar overschreden mag worden. De voorbije jaren werd hard gewerkt, dat geef ik toe, om het aantal overschrijdingen terug te schroeven. Dat blijkt ook uit de cijfergegevens van de VMM, want die tonen aan dat maar liefst in vier meetpunten ten opzichte van 2009 geen overschrijding meer werd vastgesteld. Toch blijken de resultaten van een aantal meetpunten verontrustend.

Minister, ik wil graag verwijzen naar het meetpunt in Ruisbroek. In 2010 werd daar 50 keer, of dus 50 dagen, de norm overschreden. Dat betekent dat Ruisbroek in Vlaanderen de recordhouder is. Ruisbroek is er verder op achteruitgegaan terwijl er elders in Vlaanderen meestal wel vooruitgang wordt geboekt. In 2008 werd de norm in Ruisbroek 39 keer overschreden, in 2009 41 keer en in 2010 dus 50 keer.

Het verbaast me heel erg dat het meetpunt voor Ruisbroek zal worden verhuisd naar de omgeving van het recreatiedomein De Schorre in Boom, de groene long van Boom. We kunnen ons afvragen wat de bedoeling is van de verhuis van het meetpunt. Ik meende dat het de bedoeling van een meetpuntnetwerk was om zo goed mogelijk weer te geven wat de plaatselijke problematiek is, om het probleem te detecteren en om het daadwerkelijk aan te pakken.

De metingen gebeuren in Ruisbroek langs de Gansbroekstraat en aan de overkant van de Rupel ter hoogte van de Boomse woonwijk Noeveren. De grootste verontreiniging is dan natuurlijk ook voor de nabijgelegen wijken op Booms en Niels grondgebied. Ik vind het daarom onbegrijpelijk dat men het meetpunt nu wil verplaatsen.

Verontrustend is ook de reactie van het gemeentebestuur van Puurs op de vraag van een aantal collega's of er maatregelen zouden worden genomen om hier iets aan te doen, want de bevoegde schepen antwoordde dat de meetresultaten absoluut niet relevant zijn en dat daarom aan de Vlaamse overheid werd gevraagd om het meetpunt te verwijderen en over te plaatsen naar Boom.

Een fijne oplossing is dat, minister. Wat niet meer gemeten kan worden, zal ook niet meer geweten zijn en vooral niet meer aangeklaagd kunnen worden. We noemen dat eigenlijk een struisvogelbeleid op zijn best.

Ik heb daarom enkele vragen voor u. Op basis van welke criteria worden de meetpunten vastgelegd? Worden wijzigingen aangekondigd?

Kan de VMM op vraag van een gemeentebestuur een meetpunt laten verplaatsen? Uit mijn toelichting blijkt dat het gemeentebestuur van Puurs wel degelijk heeft gevraagd om het meetpunt te verplaatsen.

Hoe evalueert u de resultaten van de overschrijding van de dagwaarden voor 2010? In het algemeen gaat Vlaanderen erop vooruit, maar de situatie in Ruisbroek is toch wel heel verontrustend.

Werden er in 2010 op een doelgerichte manier initiatieven genomen of werd er onderhandeld om de fijnstofoverschrijding te reduceren? Zo ja, welke? Ik zei al dat een doelgericht en brongericht beleid heel belangrijk is.

In Antwerpen Luchtbal, Ruisbroek, Gent en Sint-Kruiswinkel is het aantal dagwaardeoverschrijdingen toegenomen. Hoe verklaart u dit?

Meent u dat het meetpuntennetwerk optimaal is om een degelijk overzicht te hebben van de fijnstofwaarden in Vlaanderen? Wat denkt u over de plannen om het meetpunt in Ruisbroek te verplaatsen naar de groene long van Boom, een plaats waar er helemaal geen fijnstofconcentraties in de onmiddellijke omgeving zijn?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, het feit dat er vier vraagstellers zijn, toont aan dat er toch wel een tandje bij moet worden gestoken op het vlak van het fijnstofbeleid.

Ik had ook een vrij uitgebreide toelichting bij mijn vraag, maar de voorgaande sprekers hebben al een uitgebreide toelichting gegeven, uitgebreider dan in hun oorspronkelijke vraagstelling. Het was ook mijn bedoeling om me toe te spitsen op het dossier Ruisbroek. Daar de collega's het voornamelijk hadden over de Europese overschrijdingen, wilde ik het vooral hebben over het verplaatsen van de meetpost in Ruisbroek.

Ik beperk me tot mijn vragen, want mijn toelichting is volledig overlappend met de voorgaande vraagstellers.

Minister, waarom heeft de Vlaamse Milieumaatschappij beslist het meetpunt in Ruisbroek te verplaatsen naar De Schorre in Boom? Op basis van welke criteria werd dit beslist? Waarom is het meetpunt van Ruisbroek niet representatief, want dat leiden we af uit de persberichten?

Waarom wordt dit meetpunt niet verplaatst naar een andere locatie in Ruisbroek in plaats van naar de groene long in Boom? Waarom wordt het meetpunt niet in een woonzone geplaatst, bijvoorbeeld in de nabijheid van scholen, wat toch logischer lijkt? Zijn er ter zake geen voorschriften waar meetpunten geplaatst dienen te worden?

Welke gevolgen heeft deze verplaatsing van meetpunt voor het Vlaams milieubeleid in Ruisbroek zelf? Welke maatregelen zal de Vlaamse overheid nemen om de problematische concentratie fijn stof in Ruisbroek te verminderen? Want daar is duidelijk een probleem.

Minister, welke acties zult u treffen om ervoor te zorgen dat Vlaanderen voldoet aan zijn Europese verplichtingen? Ik verwijs naar de beleidsbrief, waarin u een duidelijk engagement aangaat dat u de nodige maatregelen zult nemen zodat Vlaanderen voldoet aan de Europese verplichtingen. Dit blijkt nu niet het geval te zijn. Op welke wijze worden de normoverschrijdingen voor fijn stof verder teruggedrongen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, daarnet ging het over traag beleid. De heer Crombez heeft er een heel betoog over gehouden. Het leek op een meerderheidsoverleg, maar ik heb er geen probleem mee dat dit in de commissie wordt besproken. Ook op het vlak van fijn stof gaat het verschrikkelijk traag. We hadden het over de belasting op inverkeerstelling. Men is nog altijd bezig om dat samen te stellen, welke parameters we gaan hanteren enzovoort. In

principe had het op 1 januari 2011 van kracht moeten worden. We zijn nu halfweg maart, en het is er nog altijd niet.

De Europese Commissie kwam zelf op de proppen met de lage emissiezones bij het weigeren van het uitstel inzake het halen van normen van fijn stof. Daar heb ik al lang niets meer van gehoord. Minister, ik hoop dat u een paar versnellingen hoger zult trappen om het fijnstofbeleid in Vlaanderen te realiseren.

Ik heb extra informatie ontvangen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Tot mijn verwondering voldeed het meetpunt niet aan de richtlijn. Ik citeer uit een richtlijn uit 2008: “(...) dat meetpunten op locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is, en overeenkomstig artikel 2, lid 1 op bedrijventerreinen of terreinen van industriële inrichtingen waarop alle relevante bepalingen inzake gezondheid en veiligheid op het werk gelden, niet kunnen worden geïnstalleerd.”

Ik neem daar akte van. Maar dan dreigen we heel wat historische informatie te verliezen. Misschien moeten we dat niet plaatsen in het meetnet om de Europese normering te halen, maar als we daar niet meten, hebben we geen enkel idee van de historische evolutie op dat punt. Ik vraag me ook af waarom de verplaatsing naar dat andere bewuste punt, de groene long van Boom, is gebeurd. Het lijkt alsof we de Europese norm gemakkelijker willen halen. Heeft dit een invloed op de bestaande actieplannen over fijn stof? Op die locatie was er ook een actieplan. Zullen er ook andere meetpunten worden verplaatst?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil dit even vanuit een andere invalshoek bekijken. Het feit dat meetpunten worden verlegd en de vraag of dat zomaar kan, is hier al aan bod gekomen. De Europese Commissie kijkt weer toe. Minister, in welke mate strookt onze rapportering ten aanzien van Europa met hoe in onze buurlanden wordt gerapporteerd? Lopen we niet vast op sommige punten?

Daarmee wil ik niet zeggen dat er momenteel geen probleem is in Vlaanderen ten aanzien van fijn stof. Ik zie enkele collega's reageren. Daar gaat mijn vraag niet over. Ik weet dat mevrouw Schauvliege heel bezorgd is over het fijn stof, als volksvertegenwoordiger en ook als minister, en ze volgt die zaken op.

Minister, hoe gebeurt de rapportering bij ons ten aanzien van de andere Europese landen? Hoe is ons verhaal in de Europese context? Ik wil niet zeggen dat dit voor ons geen knelpunt is, dat we geen acties moeten ondernemen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal een afzonderlijk antwoord geven op de vragen van mevrouw Hostekint, en daarna zal ik de drie andere vraagstellers samen beantwoorden. Mevrouw Hostekint, vermoedelijk haalt u in uw vraag om uitleg twee dossiers door elkaar: enerzijds de omzetting van de richtlijn luchtkwaliteit in Vlaamse regelgeving, en anderzijds de overschrijding van de grenswaarden voor fijn stof van de richtlijn. Dat zijn twee totaal verschillende problemen en die moet u uit elkaar houden.

Wat de omzetting van de richtlijn in Vlaamse regelgeving betreft, waarover de recente waarschuwing van de Europese Commissie ging, kan ik u geruststellen. Ondertussen is in de drie gewesten de richtlijn luchtkwaliteit omgezet, zodat België aan zijn verplichtingen voldoet. De Europese Commissie is hiervan op de hoogte gebracht. Op het moment van dit met redenen omkleed advies waren alle nodige beslissingen genomen. Alleen was de publicatie in het Belgisch Staatsblad toen nog niet gebeurd. Voor het Vlaamse Gewest gebeurde de goedkeuring door de Vlaamse Regering op 14 januari 2011 en de publicatie in het Belgisch Staatsblad gebeurde op 23 februari 2011. Het besluit werd op dezelfde dag genotificeerd.

Een moeilijker dossier is het overal in Vlaanderen naleven van de grenswaarden voor fijn stof in de omgevingslucht. Hierover is er inderdaad overleg met de federale collega's, in het bijzonder omtrent de maatregelen in het kader van fijn stof, die een federale bevoegdheid zijn. In dit kader werd wat wegverkeer betreft binnen het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) werkgroep ATMOS een ad-hocwerkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de leefmilieuadministraties van de gewesten en de federale overheid. Deze werkgroep heeft als doel een nota voor te leggen aan de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL). De werkgroep zal in de loop van de komende maanden rapporteren.

De commissie bracht dit aanvullende met redenen omklede advies uit in het kader van artikel 260, lid 3, van het verdrag. Daarmee maakt de commissie gebruik van de mogelijkheid in het nieuwe verdrag om de lidstaat die niet tijdig de omzettingsmaatregelen heeft genomen of genotificeerd, voor het Hof van Justitie te dagvaarden met het verzoek om geldelijke sancties op te leggen. In die mogelijkheid was al voorzien sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon met ingang van 1 december 2010. De commissie heeft deze bepaling pas recent geoperationaliseerd na publicatie van haar mededeling op 11 november 2010. Uit die mededeling blijkt dat de commissie de procedure met mogelijkheid van vordering van een dwangsom niet meer zal doorzetten zodra komt vast te staan dat in de loop van de procedure de omzetting en de notificatie ervan volledig is.

Zoals blijkt uit het antwoord dat ik gaf, is de omzetting intussen voor Vlaanderen voltooid. Dat is trouwens ook voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in orde. Het is dus zeer waarschijnlijk dat deze zaak zal worden geklasseerd. Er zijn dus geen gevolgen te verwachten.

De getroffen acties kwamen reeds veelvuldig aan bod in eerdere vragen. Ik zal me dan ook beperken tot de acties van het laatste jaar. De reden van de overschrijdingen verschilt vaak van meetpunt tot meetpunt. Een opvolging en maatregelenpakket per meetpunt is dan ook nodig om de situatie te verbeteren. Daarom is in het verleden de situatie per meetpunt in kaart gebracht en zijn er op basis daarvan maatregelen genomen.

Ik verwijs naar de inspanningen die de voorbije jaren zijn geleverd door de vergunningverlenende en toezichthoudende overheden om extra aandacht te geven aan de bedrijven gelegen in hotspotzones, door het opleggen van bijzondere vergunningsvoorwaarden en de nauwgezette controle op naleving hiervan.

Dit continu beleid heeft geleid tot een aanzienlijke verbetering van de situatie maar nog niet voor alle meetpunten tot het respecteren van de PM10-daggrenswaarde. Het is mijn bedoeling deze inspanningen voort te zetten en zoveel als nuttig en haalbaar in te zetten op de lokale reductiemaatregelen. Zo is voor de Gentse Kanaalzone in 2010 overleg opgestart met alle betrokken actoren in het kader van een vervolgactieplan dat breder gaat dan de industriële bronnen en dat wordt afgestemd op het actieplan van de haven van Antwerpen. Ook in andere hotspotzones zoals Roeselare, Ruisbroek en Oostrozebeke is er vooral aandacht gegaan naar lokale activiteiten die mee bijdragen aan een verhoging van lokale concentraties.

Omdat het met het huidige maatregelenpakket nog niet gelukt is de huidige overschrijdingen volledig weg te werken, loopt er in opdracht van mijn administratie onderzoek om de lokaal beïnvloedende bronnen van de PM10-metpunten in overschrijding opnieuw volgens de meest recente toestand te identificeren en om de impact van die bronnen te kwantificeren onder de huidige situatie.

Dergelijke studies werden in het verleden reeds uitgevoerd en worden nu hernomen om de actuele toestand in kaart te brengen. Hierbij wordt ingezoomd op de meetpunten in de zones haven van Antwerpen, haven van Gent, Oostrozebeke, Vilvoorde en Zwevegem. De lokale actoren en bedrijven worden bij dit studiewerk betrokken, zodat we in een volgende stap doelgerichte maatregelen kunnen treffen om de overschrijdingen zo vlug mogelijk weg te werken. Daarnaast worden nog maatregelen onderzocht met betrekking tot niet-geleide

stofemissies, voor niet voor de weg bestemde mobiele machines en wordt er gewerkt aan een vergroening van de autofiscaliteit.

Om de lijst van de meest recente acties af te ronden, geef ik nog mee dat op stedelijk niveau door de stad Gent een lokaal actieplan is opgesteld met de nadruk op wegverkeer. De stad Antwerpen van haar kant integreert maatregelen naar luchtkwaliteit en geluid in het mobiliteitsplan. Voor beide steden is door mijn administratie de impact en mogelijkheid van een binnenstedelijke Low Emission Zone onderzocht.

Tot slot wens ik eraan te herinneren dat de achtergrondconcentratie van fijn stof voor een groot deel van grensoverschrijdende oorsprong is en dat lokale en Vlaamse maatregelen dus maar impact kunnen hebben op een gedeelte van het in Vlaanderen gemeten fijn stof.

Tot hier mijn antwoord op de vragen van mevrouw Hostekint. Nu zal ik antwoorden op de vragen van mevrouw Van den Eynde, mevrouw De Vroe en de heer Sanctorum. Op basis van welke criteria worden de meetpunten vastgelegd? De meting van fijn stof (PM10 en PM2,5) en van een aantal andere luchtparameters vindt plaats in uitvoering van de Europese richtlijn. Sinds de publicatie van de richtlijn zijn er duidelijke criteria beschikbaar in verband met de locatie van de meetstations voor de beoordeling van de luchtkwaliteit. De richtlijn bevat specificaties over het aantal metingen dat moet worden uitgevoerd in relatie tot de bevolkingsdichtheid en de gemeten concentraties. De richtlijn bevat ook voorschriften in verband met de lokale omgevingskarakteristieken waaraan de plaatsing van een meetstation moet voldoen.

Ik citeer letterlijk uit de bijlage III, A, 2 van de richtlijn: “Op de volgende locaties vindt geen beoordeling plaats van de naleving van de grenswaarden met het oog op de bescherming van de menselijke gezondheid: locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is; overeenkomstig artikel 2, lid 1, op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen, waarop alle relevante bepalingen inzake gezondheid en veiligheid op het werk gelden.”

Bijlage III, B, 1 uit de richtlijn 2008 stelt: “De bemonsteringspunten moeten zich in het algemeen op een zodanige plaats bevinden dat meting van zeer kleine micromilieus in de directe omgeving wordt voorkomen; de bemonsteringspunten moeten zo mogelijk ook representatief zijn voor soortgelijke locaties buiten de onmiddellijke omgeving ervan.”

Het meetstation van Ruisbroek maakt deel uit van het telemetrisch meetnet van de VMM, dat een meetnet is tot vaststelling van de algemene luchtkwaliteit in Vlaanderen en een mix omvat van regionale achtergrondstations, stedelijke achtergronden, verkeersstations en stations in belangrijke industriezones. In tegenstelling tot het lokaal meetnet van de VMM, dat zich toespitst op specifieke bronnen of probleemgebieden, is het telemetrisch meetnet een veeleer vast meetnet, waarbij verplaatsingen van meetstations eerder uitzondering zijn. Eventuele wijzigingen worden vermeld in de jaarrapporten luchtkwaliteit.

Het meetstation van Ruisbroek ligt aan de Gansbroekstraat op een afgesloten terrein van het agentschap Waterwegen en Zeekanaal, ongeveer 150 meter ten zuidoosten van de Rupeltunnel, tussen de A12 en de N177. Het station werd in 1978 opgericht. Sinds 1996 worden er metingen van PM10 fijn stof uitgevoerd. De gemeten jaargemiddelde concentraties en het aantal overschrijdingen van de daggemiddelde concentratie van 50 microgram per kubieke meter behoren er tot de hoogste in Vlaanderen.

Het meetstation van Ruisbroek is volgens de eerder geciteerde bepalingen niet geschikt voor de beoordeling van de luchtkwaliteit in functie van de bescherming van de menselijke gezondheid. Bovendien zijn de omgevingskarakteristieken in de onmiddellijke omgeving van het meetstation niet ideaal.

In 2006 werden er op het terrein windmolens in gebruik genomen. Vlak bij het meetstation werd en wordt regelmatig zand en steenpuin gestockeerd op hopen die de oorzaak kunnen

zijn van opwaaiend stof en ligt het meetpunt in een zone waar de laatste jaren grote infrastructuurwerken hebben plaatsgevonden, de boulevardbruggen en werken aan het brownfield Willebroek-Noord.

Op basis van voorgaande overwegingen is het bijgevolg verantwoord en noodzakelijk het meetstation te verplaatsen. Er werd voor geopteerd het meetstation te verplaatsen naar de gemeente Boom. De gemeente Boom is de woonkern het dichtst gelegen bij het huidige station R832 en zal meer onder invloed staan van mogelijke hinder gezien de woonkern ten noordoosten van het meetstation is gelegen, terwijl de woonkern Ruisbroek ten zuidwesten is gelegen.

Verschillende mogelijke locaties werden onderzocht. Na overleg met de gemeente Boom werden uiteindelijk twee mogelijke meetlocaties geselecteerd: het Jozef Van Cleemputplein, en een locatie in het provinciaal domein De Schorre ter hoogte van de Schorrestraat. Het Jozef van Cleemputplein zal in de nabije toekomst verder worden ontwikkeld. De ombouw van het aangrenzend ziekenhuisgebouw naar een dienstencentrum gebeurt met uitbreiding van parking, fietsweg enzovoort. Dit conflicteert met de plaatsing van een meetstation. Een mogelijke plaats van het meetstation op het plein werd wel verder onderzocht. Het terrein bleek evenwel eigendom te zijn van een privémaatschappij en pogingen tot overleg bleven zonder gevolg.

In het domein De Schorre werd wel een meetplaats gevonden ten noordoosten van Boom, aan de rand van het domein en vlakbij bewoning. Daar de wind in Vlaanderen hoofdzakelijk uit zuidwestelijke richting komt, kan op deze meetlocatie de geïntegreerde bijdrage van alle bronnen ten zuidwesten worden gemeten. Deze meetplaats zal bijgevolg representatief zijn voor de blootstelling van een groot deel van de inwoners van Boom.

Ik wil er ook aan herinneren dat het meetstation deel uitmaakt van het telemetrisch meetnet dat als doel heeft om de algemene luchtkwaliteit over Vlaanderen te meten, en niet zozeer op lokale problemen en hinder te focussen. In tegenstelling tot de perceptie wordt het meetpunt dus wel degelijk nabij een woonzone geplaatst en zal het ook representatiever zijn dan het huidige meetpunt.

Kan een gemeentebestuur vragen om een meetpunt te verplaatsen? Het is niet de bedoeling dat de VMM zomaar op vraag van een gemeentebestuur een meetpunt verplaatst. De VMM beslist over de inplanting van de meetstations conform de regelgeving van de EU, uiteraard in overleg met de lokale besturen. Gemeenten kunnen in functie van eventuele lokale problemen aan de VMM vragen om bijkomende metingen uit te voeren. De VMM kan evenwel wegens budgettaire en personele beperkingen niet ingaan op alle vragen en dient prioriteiten te stellen.

Ook met betrekking tot het meetstation van Gent in het Baudelopark is de vraag gesteld aan de stad Gent een nieuwe locatie te zoeken, aangezien de huidige locatie niet voldoet aan de criteria die de Europese richtlijn vooropstelt. Voor andere locaties wordt nog onderzocht of een verplaatsing wenselijk of noodzakelijk is. Aangezien de evaluatie van de locatie van het meetpunt in Ruisbroek ten gronde is gebeurd en afgetoetst aan de Europese richtlijnen, is het duidelijk dat het verplaatsen niks te maken heeft met welke strategie ook om Europese normen gemakkelijker te halen. Het heeft wel alles te maken met het plaatsen van meetstations op die locaties in Vlaanderen die voldoende relevant zijn en blijven.

De volgende vragen gaan over de evaluatie van de overschrijding van de dagwaarden. De situatie in 2010 toont een verbetering ten opzichte van de voorgaande jaren en zelfs een drastische verbetering in vergelijking met de situatie eind jaren 90 van vorige eeuw. Tot en met 2007 waren er telkens nog meer dan 50 procent van de meetstations in overschrijding van de daggrenswaarde. In de jaren nadien, van 2008 tot 2010, lag het aantal meetstations in overschrijding telkens beneden de 30 procent.

Momenteel is al een hele reeks maatregelen van kracht die ervoor zullen zorgen dat het aantal overschrijdingen in de nabije toekomst nog verder daalt. Ik denk dan aan roetfilters op vrachtwagens vanaf Euro IV, NOx-reductie bij vrachtwagens vanaf Euro V, roetfilters bij personenwagens vanaf Euro 5, subsidie retrofit-roetfilters voor oudere personenwagens, strengere stofemissienormen voor ingedeelde inrichtingen enzovoort. Mijn administratie onderzoekt momenteel welke maatregelen eventueel nog aangescherpt kunnen worden.

Mevrouw Van den Eynde, de variaties tussen verschillende jaren worden voornamelijk veroorzaakt door een variatie in de meteorologische omstandigheden. Het is daarom beter de evolutie over meerdere jaren te bekijken. Dan zien we dat in de genoemde stations de trend wel degelijk dalend is.

De toename aan het aantal overschrijdingen tussen 2009 en 2010 in de meetposten Antwerpen-Luchtbal, Ruisbroek en Sint-Kruis-Winkel wordt mogelijk ook veroorzaakt door een verhoogde economische activiteit in 2010 in vergelijking met 2009. Wat Ruisbroek betreft, heb ik al aangegeven dat ook andere elementen een rol spelen.

In het meetpunt Gent waren er in 2010 tien extra overschrijdingen door een zeer lokale stofopwaai tijdens de Gentse Feesten in het Baudelopark. Dit kan niet als relevant worden beschouwd voor de situatie in heel de Gentse binnenstad. Ik ken de situatie ter plaatse. Dat plein bestaat uit zand en er vond een circusfestival plaats tijdens de Gentse Feesten. Er waren duizenden bezoekers. Het was een heel warme periode, en het plein was dan ook een grote stofwolk. Het meetstation staat midden op het plein. Het is dan ook logisch dat de meting een vertekend beeld geeft. Vandaar ook de vraag om het meetpunt te verplaatsen.

De verplaatsing van het meetpunt te Ruisbroek heeft geen gevolgen op het Vlaams beleid. De acties die betrekking hebben op het industriegebied van Ruisbroek zijn immers generiek. Dat betekent dat ze gelden voor alle industriezones en niet enkel voor industriezones met een meetpunt. Een overzicht van de concentraties in alle industriezones, ook deze zonder meetpunten, wordt verkregen via modellering, meer bepaald de zogenaamde RIO-interpolatietechniek.

Specifiek in Ruisbroek werden en worden, net als in andere industriezones, lokale acties uitgevoerd in het kader van vergunningen zoals de opname van bijzondere voorwaarden, en inspecties zoals het opleggen van stofactieplannen. Hierdoor wordt de problematiek onder controle gehouden. Generieke acties zijn een mogelijke verdere aanscherping van de maatregelen inzake op- en overslag en strikte toepassing van de best beschikbare technieken in het kader van vergunningverlening en inspecties.

De aanscherping van de emissienormen van stof gebeurde in de grote VLAREM-trein van 2008. De aangescherpte normen treden in werking in 2012.

Mijnheer Sanctorum, u zegt dat door het meetpunt te verplaatsen er heel wat informatie verloren gaat. Dit is inderdaad een nadeel dat echter gerelativeerd moet worden. Door de slechte lokale omgevingsomstandigheden is de verkregen informatie immers niet zo relevant voor de menselijke blootstelling. Bovendien zijn er in de onmiddellijke omgeving enkele windmolens geplaatst die een mogelijke verstoring van het windveld tot gevolg hebben waardoor ook de informatie over de mogelijke oorsprong van de luchtverontreiniging verstoord is.

Mevrouw Van den Eynde, het meetnet is uitgebouwd conform de voorschriften van de EU-richtlijnen en kan de vergelijking met andere Europese landen doorstaan. Momenteel bereidt de Vlaamse Milieumaatschappij een uitbreiding voor van het meetnet met nog enkele bijkomende stedelijke en verkeersmeetstations.

Wat de doelgerichte initiatieven betreft, verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag van mevrouw Hostekint. Heel specifiek is het actieplan in Antwerpen waar heel concrete

maatregelen in staan. Ik heb het dan over het nog goedkoper maken van de walstroom voor schepen zodat ze hun dieselmotor niet gebruiken.

Mevrouw Rombouts, ons meetnet voor fijn stof voldoet aan de EU-richtlijn en is dus vergelijkbaar met andere Europese landen rondom ons.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Blijkbaar hebben een aantal zaken elkaar gekruist zoals de publicatie van de regelgeving en de berichtgeving over het op de vingers tikken voor het niet omzetten van die Europese regelgeving. Mijn vraag dateert van 28 februari, terwijl de publicatie op 23 februari plaatsvond. Dat is des te beter, maar het belet niet dat de Europese normen voor fijn stof op dit moment niet worden gehaald. Er hangt ons dan ook een sanctie van Europa boven het hoofd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben enorm ontgoocheld door uw antwoord. Ik dacht dat CD&V de uitspraak 'meten is weten' hoog in het vaandel droeg. Vandaag blijkt dat niet zo belangrijk te zijn voor CD&V. Ik noem dat struisvogelpolitiek: de kop in het zand steken. 35 jaar na de installatie van het meetpunt in Ruisbroek blijkt het niet meer ideaal te zijn. Ik vind dat opmerkelijk, vooral omdat in het geval van Ruisbroek net het gemeentebestuur van Puurs heeft gevraagd om het meetpunt te verplaatsen. Het advies kwam niet van uw diensten.

Ik heb het gevoel dat de problematiek van fijn stof die zich in Ruisbroek voordoet, onder de mat wordt geveegd. Het zou beter zijn deze problematiek aan te pakken en na te gaan waar de knelpunten zitten. Het is opmerkelijk dat de burgemeester van Puurs hier vandaag niet aanwezig is. Hij had hier kunnen verdedigen waarom het gemeentebestuur van Puurs zo'n voorstander was van de verplaatsing van het meetpunt.

Minister, ik vind uw antwoord bijzonder ontgoochelend. Ik geloof niet dat het meetpunt in Boom ineens zoveel beter zal zijn dan dat in Ruisbroek. Men moet de problematiek daadwerkelijk daar onderzoeken en daar de verantwoordelijkheden nemen.

Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid nemen in deze problematiek. Meten is weten. U hebt dit altijd mee ondersteund. Blijkbaar wordt vandaag een aantal meetpunten verschoven omdat ze niet relevant zijn en de daadwerkelijke problematiek niet zouden weergeven. Ik ben zeer ontgoocheld en zal deze problematiek blijven opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, uw antwoord neemt mijn bezorgdheid niet helemaal weg, vooral als ik nog eens de persberichten bekijk die in februari over deze problematiek zijn verschenen. In een reactie van de VMM in de pers staat dat het meetpunt in Ruisbroek niet representatief was omdat het midden in een industriegebied lag. Over opwaaïend stof of hopen stof die daar zouden liggen, vind ik niets terug.

U zegt dat het meetpunt via een goede communicatie met het gemeentebestuur van Boom is verlopen. De schepen van Milieu, mevrouw Ceulemans, zegt echter dat de nieuwe locatie in De Schorre totaal niet representatief is. Zij heeft dus bedenkingen bij de locatie van het meetpunt. Dat stond op 19 februari in een artikel in Het Laatste Nieuws. Mijn bezorgdheid blijft dus.

Bijkomend vraagje: bent u van plan om nog bijkomende meetpunten te plaatsen in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Wat de meetpuntendiscussie betreft, sluit ik me aan bij mevrouw De Vroe. Wat me echter het meest stoort, minister, is uw gelatenheid ten aanzien

van fijn stof. We discussiëren daar nu al anderhalf jaar over. De sense of urgency ontbreekt echter.

Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn bijkomende vraag over de stand van zaken van de lage emissiezones.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ook ik dank u voor uw antwoord. U hebt een degelijke argumentatie gegeven. Die is belangrijk, zeker als er bepaalde keuzes worden gemaakt die op het eerste gezicht misschien raar lijken.

Ik wil even kort reageren op de stelling dat CD&V afwijkt van het principe dat meten weten is. Hier is geen enkele uitspraak geweest om dat te staven, integendeel. Mevrouw Van den Eynde, wel heb ik de vraag gesteld wat de referentie is ten aanzien van de andere Europese landen en hoe daarmee wordt omgegaan. Dat is trouwens een vraag die ik in andere dossiers heb gesteld en die toen ook door uw partij werd gesteund. Ik vind het immers belangrijk dat er correct wordt vergeleken. Ik heb begrepen dat ons meetnet zeker voldoet aan de maatstaven met betrekking tot controle en vergelijking die in andere landen worden gehanteerd. Dat is positief. Er is effectief aandacht voor de metingen. De minister heeft dat heel duidelijk aangegeven. Dat moet echter gebeuren op de correcte plaatsen.

Ik weet dat de minister zeer bezorgd is over fijn stof. Ten behoeve van de leden die de discussies in de vorige legislatuur misschien niet hebben meegemaakt, wil ik erop wijzen dat zij een van de eerste leden was om het fijn stof systematisch op de agenda te plaatsen. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Het is echter niet evident: dat is wel duidelijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Laat me duidelijk zijn: we hebben dat meetpunt in Ruisbroek verplaatst omdat het niet meer voldeed aan datgene waar een meetpunt aan moet voldoen volgens de Europese richtlijn. Plots ziet men daar een of andere duistere actie in. Mevrouw Van den Eynde, op een bepaald ogenblik is er een test geweest. Er was een overschrijding in Ruisbroek. Men heeft een meting gedaan bij de dichtstbijzijnde woonkern, in Boom. Die metingen bleken helemaal niet met elkaar overeen te stemmen. Er was dus echt sprake van een foutmeting in Ruisbroek. Daarom is die beslissing genomen. Dat is daadwerkelijk relevant. Maak u geen zorgen: er komen nog extra meetpunten bij. Denk dus niet dat we meetpunten afschaffen: we hebben gewoon een meetpunt verplaatst. Nu is dat veel relevanter. Het voldoet ook aan de voorschriften van de richtlijnen en de bijlagen van de richtlijnen.

Mijnheer Sanctorum, u stelt dat er een gelatenheid is, dat er niets gebeurt. Ik ben blij vast te stellen dat, door die zogenaamde gelatenheid van u, er sprake is van 20 procent minder overschrijdingen. Dat resultaat lijkt me niet zo slecht. U vindt dat blijkbaar niet goed. Ik vraag me af wat u dan wel zou doen, in uw sense of urgency. U zou alles stilleggen, niets meer doen bewegen, niets meer plaatsen en ervoor zorgen dat er geen werkgelegenheid meer is in Vlaanderen. Daar doe ik niet aan mee. We hebben een goed actieplan, met concrete acties die resultaat opleveren. Ik herhaal nogmaals: er is een daling met 20 procent. Dat lijkt me niet te getuigen van een beleid dat geen resultaat oplevert. Maak u dus geen zorgen: we meten nog, zodat we ook weten en bijkomende acties kunnen nemen.

Mijnheer Sanctorum, ik heb geantwoord op uw vraag over die low emission zones. U zat echter te praten tijdens mijn antwoord en hebt dat misschien niet gehoord. Er is in Gent en Antwerpen een onderzoek om die daadwerkelijk te kunnen invoeren, op basis van die actieplannen. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb geen antwoord gekregen op de vraag of u van plan bent in bijkomende meetpunten te voorzien in Vlaanderen.

Minister Joke Schauvliege: Er komen bijkomende meetpunten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inzameling van oude spaarlampen - 1389 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, geachte leden, op basis van een uitgebreid onderzoek heeft de Europese Unie beslist de gewone gloeilamp te vervangen door spaarlampen. De gloeilamp zal weldra dus worden verboden en niet meer te koop worden aangeboden. Het is de taak van de Vlaamse overheid om de inzameling van oude spaarlampen te organiseren. Oude spaarlampen bevatten immers kwik: ze zijn dus schadelijk en worden gecategoriseerd als klein gevaarlijk afval (KGA). In het kader van de aanvaardingsplicht afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) kunnen spaarlampen sinds 2005 worden aangeboden aan de eindverkopers van de lampen. Minister, hierover werd door de vorige minister van Leefmilieu blijkbaar geen campagne georganiseerd. Vandaag blijkt uit een steekproef van Het Laatste Nieuws dat slechts één op de drie winkeliers de oude spaarlampen wil terugnemen. De vraag rijst daarbij of de winkeliers daarmee de wetgeving niet overtreden. Anderzijds rijst de vraag op welke manier de spaarlampen dan worden ingezameld voor verwerking.

Volgens Recupel moet er dringend worden ingegrepen. Ik vind dat ook. Een uitgebreide informatiecampagne over de manier waarop men de inzameling van spaarlampen wil organiseren, is absoluut noodzakelijk. Ook moet er dringend worden overlegd met de handelaars over de terugnameplicht.

Minister, tonen de inzamelingscijfers, zowel van handelaars als van gemeentelijke containerparken, aan dat er weinig spaarlampen worden ingezameld? Bent u ervan op de hoogte dat veel handelaars de oude spaarlampen niet terugnemen? Klopt het dat de handelaars nog niet over een inzamelbak beschikken voor de inzameling van spaarlampen, of is een inzamelbak volgens u niet noodzakelijk? Op welke manier wilt u de inzameling van spaarlampen optimaliseren? Is hiervoor volgens u een uitgebreide informatiecampagne ten behoeve van handelaars en bevolking noodzakelijk?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Van den Eynde, er wordt gerapporteerd over de volledige fractie gasontladingslampen, waarvan de spaarlampen een deel uitmaken. De hoeveelheid ingezamelde gasontladingslampen in het Vlaamse Gewest bedroeg in 2009 892 ton of 4,7 miljoen stuks en in 2010 927 ton of 4,9 miljoen stuks. Het gemiddelde gewicht van de lampen bedraagt 0,190 kilogram. Het aandeel van de spaarlampen in de gasontladingslampen bedraagt 1,5 procent. Dat aandeel wordt bepaald op basis van sampling. Dat betekent dat er in 2009 13,38 ton spaarlampen is binnengebracht, en in 2010 13,91 ton spaarlampen.

In verhouding tot de op de markt gebrachte gasontladingslampen werd in 2010 ongeveer 47 ingezameld via het Recupel-inzamelsysteem. Dat percentage is de afgelopen jaren wel gestegen. Rekening houdend met het feit dat spaarlampen een lange levensduur hebben en het feit dat gloeilampen pas de afgelopen jaren massaal werden vervangen, is het inzamelpercentage aanvaardbaar. Een verdere stijging wordt verwacht.

Tot op heden heeft de OVAM slechts enkele klachten over het niet aanvaarden van die lampen door handelaars. Deze klachten werden onderzocht en de betrokken handelaars hebben ondertussen aan alle verplichtingen voldaan. Elke handelaar – eindverkoper, tussenhandelaar, producent of invoerder – kan gebruikmaken van de inzameling en verwerking van gasontladingslampen die Recupel in opdracht van zijn leden aanbiedt. Een deel van de handelaars maakt op dit ogenblik reeds gebruik van dit aanbod. Het al dan niet beschikken over een inzamelrecipiënt van Recupel ontslaat de handelaars geenszins van de verplichting om gasontladingslampen te aanvaarden bij de verkoop van nieuwe gasontladingslampen. Er kan, indien nodig, gebruik worden gemaakt van een ander recipiënt dat geschikt is om lampen in te zamelen. Via Recupel wordt aan elk inzamelpunt ofwel een palletbox gratis ter beschikking gesteld voor grote hoeveelheden, ofwel een lampendoos voor kleinere hoeveelheden. Elk inzamelpunt, dus ook de handelaar, kan die gratis aanvragen. De lampendoos is een geschikt recipiënt voor de inzameling van die spaarlampen.

De inzameling van lampen verloopt goed, maar moet nog voort worden geoptimaliseerd. Recupel organiseerde hierover al diverse communicatiecampagnes in tijdschriften, op televisie en op de radio. Ook is er een website, namelijk www.watmetmijnspaarlamp.be.

Het probleem van het niet aanvaarden van gasontladingslampen door handelaars zal door de OVAM op de agenda van de volgende raad van bestuur van de vzw LightRec worden gezet. Dat is een specifiek onderdeel van Recupel voor gasontladingslampen. De OVAM zal LightRec aanmanen om gepaste acties te ondernemen. Er is onder meer nood aan extra communicatie ten behoeve van handelaars, denken we. Indien nodig zal er ook handhaving gebeuren door de OVAM.

Er is dus een trend. We verwachten nog een stijging. Dat neemt echter niet weg dat we inderdaad nog veel meer moeten inzetten op die communicatie ten behoeve van handelaars.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanwezigheid van kalium in de bodem en het mestbeleid - 1384 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, met het nieuwe mestactieprogramma 2011-2014 wenst de Vlaamse Regering een antwoord te geven op de slechts traag verbeterende waterkwaliteit, onder meer door het opleggen van maximale bemestingsnormen voor stikstof en fosfor, waarbij rekening gehouden wordt met de reële behoeftes van de gewassen. Op die manier tracht men tot nog betere resultaten te komen.

Een verminderd gebruik van meststoffen leidt vanzelfsprekend tot een lagere concentratie aan nutriënten in de bodem en bijgevolg ook een lagere uitspoeling naar het watersysteem. Beide factoren worden van nabij opgevolgd via het MAP-meetnet (Mestactieplan).

In het huidige mestbeleid wordt geen aandacht besteed aan parameters zoals kalium, die als gevolg van het gebruik van meststoffen eveneens in sterk verhoogde concentraties kunnen voorkomen.

In het achtergronddocument inzake vermisting lezen we over het evenwicht van nutriënten in de bodem dat dit nochtans van groot belang is: “Een overmaat aan kalium in de bodem of een te laag magnesiumgehalte kan een ongunstige verhouding van deze nutriënten in het gras

veroorzaken. Opname van dergelijk gras door rundvee kan oorzaak zijn van grastetanie of kopziekte.”

Minister, ik heb in dit verband een paar vragen. In hoeverre beschikt men momenteel reeds over analyseresultaten met betrekking tot de aanwezigheid van kalium in de bodem? Kan er op basis van deze resultaten al een evolutie in de tijd geschetst worden? Hebt u aanwijzingen dat de nutriëntenbalans wat betreft andere nutriënten dan fosfor en stikstof eveneens verstoord is als gevolg van vermesting? Moeten we ook andere elementen opvolgen in de toekomst? Wat zijn de eventuele gevolgen voor mens en milieu bij een grondige verstoreng van het oppervlakte- en grondwater door kalium? Houdt het nieuwe Mestactieprogramma rekening met deze problematiek? Zo ja, in welke zin? Zo neen, waarom werd daar nog geen werk van gemaakt?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, de vraag over de kaliumaanwezigheid in de bodem is een interessante vraag. Kalium is immers ook belangrijk in het kader van de fosfaatbestrijding. We hebben kalium nodig opdat planten fosfaat zouden kunnen opnemen.

Ik dacht dat er op dit vlak enkele studies liepen. Is dat zo? Hoever staat het ermee? Werd er een startschot gegeven? Ik meen dat er in de Kempen zelfs proefstudies lopen over de aanwezigheid van kalium in relatie tot de fosfaatbestrijding.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, het klopt dat kalium een belangrijke voedingsstof is voor de plantengroei. De kaliumbehoefte van gewassen verschilt in grote mate, afhankelijk van het soort gewas. Suikerbieten, aardappelen en verscheidene vollegrondsgroenten hebben veel kalium nodig, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld wintertarwe. Een kaliumgebrek bij het gewas zal leiden tot een verlaagde opbrengst, lagere kwaliteit van het product en een verhoogde gevoeligheid voor ziekten en plagen.

Ook graasweiden hebben nood aan kalium, maar een te hoge gift kan de opname van magnesium, een andere belangrijke voedingsstof, in het gedrang brengen. Speciaal in graasweiden is een goede verhouding kalium/magnesium in het gras belangrijk om kopziekte bij het vee te vermijden.

Omdat kalium een belangrijke voedingsstof is, wordt deze parameter meestal gemeten bij het opmaken van een bemestingsadvies. Er zijn dus al heel wat metingen gedaan van kalium in de bodem. De Bodemkundige Dienst van België heeft hierover uitgebreid gerapporteerd in zijn publicatie ‘Wegwijs in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)’. Daaruit blijkt dat de Vlaamse akkerbodems gemiddeld goed voorzien zijn van kalium en de weilanden ruim voorzien zijn van kalium en dat dit behoorlijk stabiel blijft, al zijn er natuurlijk regionale fluctuaties.

U vraagt of ik aanwijzingen heb dat de nutriëntenbalans voor wat betreft andere nutriënten verstoord is, maar daar zijn geen indicaties voor.

Er zijn eigenlijk weinig of geen negatieve effecten van kalium voor mens, dier en milieu. Kalium is namelijk bijna voor alle organismen een essentieel voedingselement. Daarom ook heeft de Wereldgezondheidsorganisatie in 1992 een herziening doorgevoerd van de drinkwaternormen waarbij voorgesteld werd om de parameter kalium weg te laten. De ‘European Federation of National Associations of Water and Waste Water Services’ stelt in haar aanbevelingen met betrekking tot de herziening van de Europese drinkwaterrichtlijn over kalium, dat deze parameter niet relevant is voor de waterkwaliteit voor de consument en kan worden verwijderd uit de richtlijn, maar dat is tot nog toe nog altijd niet gebeurd.

Bij het vastleggen van de milieukwaliteitsnormen voor oppervlakte- en grondwater en waterbodems in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 2010, werd geen kaliumnorm vastgelegd voor oppervlaktewater. Voor grondwater werd als algemene

richtwaarde de norm uit de Europese Drinkwaterrichtlijn overgenomen: 12 milligram kalium per liter.

Het mestbeleid houdt niet expliciet rekening met deze parameter, maar doordat organische mest een belangrijke bron van kalium is en door de jaren heen het mestbeleid het gebruik van mest beperkt heeft, is ook de aanvoer van kalium via dierlijke mest teruggelopen. In dit kader kan het toedienen van kaliumrijk effluent van biologieën voor een bijkomende aanvulling van kalium zorgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik begrijp uit uw antwoord dat kalium vooral positieve eigenschappen lijkt te hebben. Ik had daar andere informatie over bij grote dosissen, maar ik neem genoegen met uw antwoord.

De heer Bart Martens: Minister, wat het effluent betreft, moeten we zien dat we het ene probleem niet oplossen door een ander te creëren. De effluënten zijn immers heel zoutrijk. Naarmate er meer wordt gewerkt met het scheiden van mest in een vaste fractie die vergist, verwerkt en geëxporteerd wordt en in een natte fractie die nog wordt uitgereden, moeten we ervoor oppassen dat we de structuur van onze bodem niet aantasten door te weinig aanvoer van koolstof en te veel aanvoer van zouten, die tot een verzilting van de bodem kunnen leiden. We moeten er ons voor hoeden dat we het ene probleem, een mogelijke kaliumdeficiëntie, niet aanpakken door het creëren van een ander probleem.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de rol van de Mestbank - 1403 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over flankerende maatregelen bij het Mestactieplan 2011-2014 - 1456 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag dateert al van 21 februari. Ondertussen zijn de acties van de landbouworganisaties wat afgenomen. Nog voor het reces werd in de commissie Landbouw ook een vraag gesteld over het flankerend beleid naar aanleiding van MAP 4 (Mestactieplan). Vandaag zullen we het niet hebben over het eigenlijke MAP 4, want die discussie volgt later. De minister-president heeft al voor een stuk geantwoord op de vragen die ik vandaag zal stellen, maar het is natuurlijk niet slecht dat ze bevestigd worden door u als bevoegde minister voor wat de Mestbank betreft. U kunt een concrete invulling geven aan de voorstellen van de minister-president.

Het is niet naar aanleiding van MAP 4 dat de Mestbank ter discussie staat, ook tijdens de vorige legislatuur gebeurde dit al bij andere gelegenheden. Ook de meerderheid heeft bij monde van mevrouw Rombouts al verschillende malen verwoord dat de kloof tussen de landbouw en de Mestbank steeds groter wordt.

Naar aanleiding van het nieuwe MAP komt de Mestbank opnieuw onder vuur te liggen. "Bij de oprichting van de Mestbank was begeleiding de prioriteit, later kwam daar de knipperlichtfunctie bij, nu is er enkel nog controle, controle, controle... Een controle om de controle is nergens goed voor en draagt alleen bij tot meer frustraties bij de landbouwers. Tijd dus om de taak van de Mestbak grondig te evalueren", aldus het Algemeen Boerensyndicaat (ABS).

Het ABS staat hierin niet alleen. Ook de Boerenbond pleit ervoor om een degelijke controle en evaluatie van de Mestbank door te voeren. Veel controles zijn papieren controles die niet naar de oorzaken van de problemen gaan, maar veeleer uitdraaien op gepest van goedmenende boeren. In de rapportering laat men geen kans onbenut om onze sector in een slecht daglicht te stellen. De affiniteit van de Mestbank met onze sector lijkt onbestaande, aldus de Boerenbond.

Dit zijn nogal zware beschuldigingen aan het adres van de Mestbank. Het typeert de perceptie bij de landbouwers ten opzichte van de Mestbank. Het wordt dringend tijd om de Mestbank grondig te evalueren en te zoeken naar mogelijkheden om het vertrouwen tussen de landbouwers en de Mestbank te herstellen. Voor het reces werd een vraag gesteld over het flankerend beleid van de minister-president, en natuurlijk kwam ook de Mestbank ter sprake.

Minister, ik veronderstel dat u het antwoord van de minister-president over dit luik van het mestbeleid hebt doorgesproken. Wat het Vlaamse mestbeleid betreft, zal er een administratieve en functionele scheiding worden uitgewerkt voor beleid, controle en begeleiding.

Na het antwoord van de minister-president zijn mijn vragen wat achterhaald, maar ik zal ze aanpassen. Minister, is dit doorgepraat? Wat is uw visie op een grondige evaluatie en hervorming van de Mestbank? Hoe moeten we de concrete invulling van de reorganisatie van de Mestbank zien? Hoe wordt dit praktisch georganiseerd? Wordt er een tijdspad voor uitgestippeld? Wordt het via decreet geregeld? Het is gemakkelijk gezegd dat we de Mestbank gaan hervormen en een scheiding gaan maken tussen beleidscontrole en begeleiding, maar de praktische uitwerking zal wel wat tijd vergen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: In het Mestactieplan 2011-2014 gaat het over flankerende maatregelen. Dat wil ik opentrekken. Het Europese actieplan op zich is een moeilijke onderhandeling geweest. Daarover hebben we het hier al gehad. Europa heeft normen opgelegd die we zouden moeten bereiken. Tegen 2014 mag de norm van 50 milligram per liter nog maar in 16 procent van de meetpunten worden overschreden. Iedereen beseft dat dit geen eenvoudige doelstellingen zijn om op het veld te realiseren. Flankerende maatregelen opdat de landbouwers deze doelstellingen zouden kunnen bereiken, zijn dan ook cruciaal. Als bevoegde minister van Leefmilieu hebt u ondertussen gemeld dat u hierop wilt inzetten.

Voor flankerende maatregelen denken we vaak snel aan financiële ondersteuning en administratieve vereenvoudiging. De normen die moeten worden bereikt, zijn heel hoog voor de landbouwers. Daarom moeten we creatief zijn in het zoeken naar flankerende maatregelen. We moeten nagaan op welke verschillende vlakken we landbouwers kunnen ondersteunen.

Zoals ik al meermaals heb aangehaald in het verleden, kunnen we doelstellingen vooropstellen, maar het zijn de landbouwers die ze moeten bereiken. In het verleden hebben we gezien dat doelstellingen soms zo hoog worden gezet, dat niemand door het bos de bomen nog ziet, dat men niet ziet op welke manier ze kunnen worden bereikt. Dat leidt alleen maar tot demotivatie en tot negatieve resultaten in plaats van positieve vooruitgang.

Inzake begeleiding van de landbouwers kijken we momenteel richting Mestbank. Vroeger was er meer begeleiding en nu meer controle. In het voorgaande actieplan hebben we de nadruk gelegd op het feit dat het welslagen ervan mee wordt bepaald door de wijze waarop de administratie de mensen begeleidt. Daarvoor heeft het voorgaande actieplan meer aandacht gevraagd. Toch is de vertrouwensrelatie tussen de administratie en de landbouwers niet optimaal. Ook de administratie erkent dat. Soms bemoeilijkt dat de opdracht en de begeleiding.

Bij de bespreking van het voortgangsrapport heeft de Mestbank gezegd dat het moeilijk is de mensen zover te krijgen dat ze de begeleiding helemaal vertrouwen. De oorzaken hiervoor

kunnen velerlei zijn. Controle, informatie en begeleiding horen allemaal tot het takenpakket van de Mestbank. Mogelijk ligt daar een deel van de oorzaak. Ik weet niet wat de hele oorzaak zou kunnen zijn. De landbouworganisaties onderstrepen de nood aan evaluatie van de Mestbank. We moeten ook nadenken over ruime flankerende maatregelen.

Minister, hoe ziet u de samenwerking met het beleidsdomein Landbouw in het bereiken van de doelstellingen? De landbouwadministratie is heel belangrijk, geeft informatie en moet met de landbouwers zelf samenwerken. Hoe denkt u een kentering teweeg te kunnen brengen in de relatie tussen Mestbank en de landbouwsector? Dat is belangrijk voor een gedragen mestbeleid.

Aan minister-president Peeters is gevraagd naar de mogelijkheden vanuit Landbouw om mee het actieplan te realiseren. De Mestbank kan sommige zaken evalueren. Een kentering in de relatie tussen de Mestbank en de landbouwsector is heel belangrijk. Minister, hoe kunt u dat realiseren? Op welke wijze kunnen de informatiestroom en begeleiding van de landbouwers worden verbeterd? Daar zit een deel van de flankerende maatregelen. Bent u ook bereid om de controleprocedure te screenen en eventueel bij te sturen aangezien die vaak wordt ervaren als te administratief? Dit hoort bij het controlebeleid dat momenteel op heel wat kritiek stuit – wat niet wil zeggen dat er geen controle moet zijn. Iedereen erkent dat controle belangrijk is, maar we moeten er voordeel uit kunnen halen. Of de controle resultaatgericht gebeurt, wordt vaak in vraag gesteld. Minister, wilt u een screening doen en een eventuele bijsturing?

Minister, voorziet u binnen uw beleidsdomein in andere flankerende maatregelen? Ik vraag me af of het mogelijk is de sector te ondersteunen om die doelstellingen te bereiken, bijvoorbeeld bij onderzoek, beheersovereenkomsten en administratieve vereenvoudiging. Dit is maar een beperkte greep uit een aantal maatregelen, maar misschien zijn er nog mogelijkheden binnen het beleidsdomein Leefmilieu.

Minister, ziet u mogelijkheden bij de oprichting en ondersteuning van waterkwaliteitsgroepen? In het verleden is op die groepen ingezet. We hebben ooit waterkwaliteitsgroepen gekend, maar we hebben moeten vaststellen dat de ervaringen die eruit kwamen en de gevolgen die eraan werden gegeven, dode letter bleven. Het veldwerk dat de waterkwaliteitsgroepen deden, stootte op een muur. Er werd niet mee verder gewerkt. Nochtans kunnen ze op het vlak van sensibilisatie en omgang binnen de sector zelf een belangrijke meerwaarde hebben. Ook in het vorige decreet stond daar een stukje over. Momenteel wordt daar niet op ingezet. Ik wil u dus vragen hoe u tegen de waterkwaliteitsgroepen aankijkt.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, ik wil kort even meegaan in de discussie. Wat mij betreft, is de perceptie op de Mestbank bijlange zo slecht niet. Als schepen heb ik destijds de vergunningenpiek meegemaakt en toen was de Mestbank in twee richtingen ondersteunend: voor het gemeentebestuur en voor de landbouwers. Ik had daar vrij positieve ervaringen mee.

Het is ook iets dubbel. Als het beleid kiest om geen boetes op te leggen, en dat kan ik voor een flink stuk volgen, want we moeten de landbouwers niet meer pesten dan nodig, en dan ook kiest voor dit soort MAP 4, dat technisch is en tegelijkertijd behoefte, controle en begeleiding uitlokt, dan zullen we de Mestbank meer dan ooit nodig hebben om de landbouwers bij te staan.

Toen de minister-president zei dat we een functionele scheiding maken tussen beleid en controle, is ook dat belangrijk om mee te nemen in een nieuwe rol voor de Mestbank. Het is ontzettend belangrijk dat de cijfers die we krijgen van uitgevoerde controles – meten is weten – correct zijn. Als we kijken naar de doelstellingen voor de waterkwaliteit, moeten we erop kunnen vertrouwen dat de cijfers van de Mestbank correct zijn. Het is een heel belangrijk

orgaan, een heel belangrijke instelling om de doelstellingen opvolgbaar en meetbaar te maken om resultaat te behalen.

De heer Bart Martens: Toen de mensen van de Mestbank hier waren met het voortgangsrapport, hebben ze heel duidelijk gesteld dat binnen hun organisatie de scheidingslijn tussen de begeleidende en de controlerende taken er vandaag al is. Alleen wordt dat bij de landbouwers blijkbaar niet zo ervaren. Ze zien het nog altijd als één bad. De mensen van de Mestbank hebben hier met zoveel woorden gezegd dat de informatie die men in het kader van de begeleidende taken opvraagt en verkrijgt, niet doorspeelt aan de controlepoot van de Mestbank. Er wordt met andere woorden niet verklikt, die praktijk bestaat vandaag niet.

Blijkbaar is de Mestbank in hoofde van de landbouwers een moloch. Ze durven er niet mee samen te werken omdat de Mestbank ook controlerende taken heeft en administratieve boetes kan instellen. Vooral aan de perceptie moet iets worden gedaan zodat de helpende hand die de Mestbank aanbiedt een andere is dan de bestraffende hand die in een ander onderdeel van de Mestbank aanwezig is. Die moet trouwens aanwezig blijven, want natuurlijk moeten ook degenen die willens nillens de wetgeving overtreden en het voor de andere ook mee verpesten door een slechte kwaliteit van het water en zo meer, afdoende achter de veren worden gezeten. Het halen van de waterkwaliteitsnormen is in het belang van heel de sector. De goeden mogen niet de dupe worden van de slechten.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, een aantal weken geleden hebben we van de minister-president gehoord dat er effectief een wijziging zal komen binnen het beleid van de Mestbank. Hij heeft dat beloofd. Het systeem 'begeleiding' zou groter worden dan het systeem 'controle'. De begeleiding zou minstens uitgebreid worden.

Kunt u zeggen hoeveel mensen in 2010 werden ingezet als politiemensen – want zo noem ik ze – en die nu zullen worden ingezet voor de begeleiding? Ik noem het politiemensen omdat ze zich zo voorstellen bij de landbouwers. Ze zijn soms heel arrogant, ze willen zelfs hun legitimatiekaart niet tonen. Dat gebeurt. Ik heb daar bewijzen van en ik heb daar mails over. Kunt u mij die verhouding geven voor 2010 tussen het aantal mensen dat controle deed en het aantal mensen dat aan begeleiding deed? Hoe groot zal het verschil ertussen in 2011 zijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik probeer geïntegreerd te antwoorden. Er wordt gevraagd naar de rol van de Mestbank ten aanzien van de landbouwsector. De Mestbank heeft een dubbele rol: begeleiding en handhaving. In het kader van de begeleiding, met inbegrip van voorlichting, sensibilisering en advisering, zijn de voorbije jaren heel wat initiatieven genomen om te komen tot een betere relatie tussen de Mestbank en de landbouwsector. Al geruime tijd organiseert de Mestbank specifieke voorlichtingsvergaderingen en zitdagen en geeft ze begeleiding via telefonisch contact met bemestingsadvies, persoonlijke ontvangsten bij de VLM of een bezoek aan het bedrijf.

Ik geef u een aantal voorbeelden. Op de voorlichtingsvergaderingen kon de Mestbank dit voorjaar al 1300 geïnteresseerde land- en tuinbouwers informeren over het voorliggende actieplan. Hierbij werd in voldoende tijd voorzien om op vragen van aanwezigen te antwoorden. Bovendien gaat de Mestbank ook spreken op voorlichtingsvergaderingen van de landbouworganisaties zelf. Vorig jaar vroeg een duizendtal landbouwers persoonlijke begeleiding aan.

Bij de tussentijdse resultaten van de mestbalans nam de Mestbank zelf contact met 1400 bedrijven. Nog voor het bemestingsseizoen 2010 van start ging, gaven de bedrijfsadviseurs van de Mestbank bemestingsadvies en begeleiding aan derogatiebedrijven op basis van hun bemestingsplannen. De responsgraad bedroeg 89 procent. De Mestbank schuwt kritiek niet en

wil haar werking ook verbeteren. Na het versturen van het advies polste de Mestbank bij de landbouwers naar hun mening over de actie. Zo'n 90 procent gaf aan het bemestingsplan en de bemesting aan te passen op basis van de adviezen. Een positieve vaststelling is ook dat driekwart van de landbouwers opnieuw een advies wenste over het bemestingsplan voor het volgende jaar.

Ongeveer 300 landbouwers met een risiconitraatresidu werden gecontacteerd voor een vrijwillige audit. 90 procent van de gecontacteerde landbouwers ging op het aanbod in. Dat is een bewijs dat heel wat landbouwers inspanningen leveren en willen leveren om op een milieuvriendelijke manier te bemesten.

Ik geef nog een laatste voorbeeld. Starters en landbouwers die in de loop van het jaar een bedrijf overnamen, worden uitgenodigd op de kantoren van de Mestbank. Daar krijgen ze persoonlijke informatie over het Mestdecreet. Van 2010 tot vandaag zijn 1132 landbouwers uitgenodigd, van wie er 434 of bijna de helft op de uitnodiging zijn ingegaan.

Ik beseft dat voor sommige landbouwers de drempel naar de Mestbank hoog is, al benadrukt de Mestbank telkens in haar communicatie en acties voor de landbouwers dat ze die drempel wil wegwerken. Maar ik ben het ermee eens dat we nog meer inspanningen moeten doen om het vertrouwen in de Mestbank te herstellen.

Naar mijn aanvoelen ligt vooral de rol van de Mestbank inzake handhaving onder vuur. Ik stel vast dat de Mestbank werkt volgens een vierstappenstrategie: informatie geven, begeleiden, waarschuwen en dan pas gericht bestraffen. De Mestbank streeft naar een faire, gerichte en correcte handhaving: de wetgeving kan maar vruchten afwerpen, als overtreders een sanctie kunnen krijgen. Landbouwers die het goed menen met het milieu, mogen niet het slachtoffer worden van anderen die een loopje nemen met de wetgeving. De controle is gericht en opgesteld op basis van objectieve criteria. Handhavers zullen in 2011 tot 80 procent van hun capaciteit inzetten in gebieden en gemeenten met een slechte of verslechterende waterkwaliteit. Wat het boetesysteem betreft, moet ik vaststellen dat de Mestbank als administratie de regelgeving volgt.

Ik ben ervan overtuigd dat deze regelgeving moet kunnen worden bijgestuurd, waardoor meer gericht en volgens de aard van overtreding kan worden opgetreden. In dit kader zal ook het handhavingsbeleid een belangrijk item vormen in de doorlichting van het mestbeleid. Daar zal ik straks ook op terugkomen.

De tweede vraag van de heer Sintobin luidde als volgt: is er een grondige evaluatie nodig van de rol van de Mestbank? De komende maanden komt er inderdaad een doorlichting, vanuit de VLM, maar met externe begeleiding en in overleg met landbouw- en milieuorganisaties. Het is een doorlichting met betrekking tot de doeltreffendheid en de efficiëntie van het mestbeleid, met andere woorden zowel het Mestdecreet als de werking van de Mestbank.

Op basis van de doorlichting van zowel de centrale als de buitendiensten van de Mestbank zal de VLM de werking van de Mestbank zo nodig bijsturen. Daarnaast worden ook de nodige voorstellen verwacht om het Mestdecreet bij te sturen om zo te komen tot een meer doelgericht en meer doelmatig en doeltreffend mestbeleid.

Mevrouw Rombouts, mijnheer Sintobin, jullie vragen hoe ik de samenwerking met de landbouw zie. De samenwerking met het beleidsdomein Landbouw is belangrijk om de doelstellingen in het kader van de Nitraatrichtlijn te bereiken en om de nodige verdere onderbouwing te plannen voor een oordeelkundige en een duurzame landbouwpraktijk in Vlaanderen. Zo is het opportuun om in het landbouwkundig onderzoek voldoende aandacht te besteden aan oordeelkundige bemestingspraktijken die erop gericht zijn om, naast het realiseren van goede landbouwkundige opbrengsten, ook de doelstellingen in het kader van de Nitraatrichtlijn en de waterkwaliteit te respecteren.

In dit kader is het van belang dat de tuinbouw- en landbouwpraktijkcentra een grotere rol krijgen in het onderzoek naar oordeelkundige bemestingstechnieken en dat zij extra initiatieven kunnen nemen voor de begeleiding van onze land- en tuinbouwers bij de toepassing van de nieuwe bemestingsnormen. Dit moet leiden tot een efficiënter, transparanter, doelgerichter en meer gedragen mestbeleid, gericht op verbetering van de waterkwaliteit. Dat is waar het uiteindelijk om draait in het kader van de Nitraatrichtlijn.

Op het gebied van het landbouwkundig onderzoek werden vorig jaar reeds een aantal contacten gelegd tussen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) van het beleidsdomein Landbouw en Visserij met het oog op een heroriëntering van het landbouwkundige onderzoek binnen de doelstellingen van de Nitraatrichtlijn en de beoogde waterkwaliteitsdoelstellingen. Deze samenwerking tussen landbouw en leefmilieu is essentieel om ook samen sterk te staan wanneer Vlaanderen over een volgend actieprogramma in het kader van de Nitraatrichtlijn met Europa zal moeten onderhandelen.

De nauwere samenwerking tussen het beleidsdomein Landbouw en het beleidsdomein Leefmilieu dient er ook op gericht te zijn om een aantal administratieve verplichtingen te vereenvoudigen. Ik denk daarbij onder andere aan het beter inschakelen van het e-loket landbouw in het mestbeleid en de controles op het terrein in het kader van de 'cross compliance'.

Mijnheer Sintobin, hoe het overhevelen van een administratie naar een ander beleidsdomein het evenwicht tussen economische aspecten en ecologische zou kunnen herstellen, is me niet helemaal duidelijk. In de vermelde doorlichting wordt bekeken hoe er een functionele en administratieve scheiding kan komen van de vier taken van de Mestbank: beleid, administratie, begeleiding en handhaving. Maar dit is helemaal iets anders dan het overhevelen van bevoegdheden.

Het Mestdecreet is een milieudecreet en hoort dus thuis onder het beleidsdomein Leefmilieu. Ook het toezicht op de naleving van een milieudecreet hoort thuis binnen het beleidsdomein Leefmilieu. Dit neemt uiteraard niet weg dat er over beide beleidsdomeinen heen goede afspraken moeten worden gemaakt, en dat er kan worden nagegaan hoe samenwerking een meer efficiënte aanpak van het mestbeleid oplevert, en vooral het behalen van een betere waterkwaliteit door het geven van meer verantwoordelijkheid aan de land- en tuinbouwers zelf. Het is belangrijk hun meer verantwoordelijkheid te geven om dat effectief op het terrein te kunnen uitvoeren.

Ook zal er meer worden samengewerkt met de praktijk- en de onderzoekscentra zowel op het vlak van de begeleiding van de landbouwers als op het vlak van wetenschappelijk onderzoek. Zo kan bijvoorbeeld beter worden samengewerkt in het kader van het e-loket en bij de controles in het kader van het Mestdecreet en de Europese inkomenssteun.

Naast de controles voert de Mestbank ook heel wat andere toezichtstaken uit, zoals het toezicht op mesttransporten door erkende mestverwerkers, mestverwerkingsinstallaties, laboratoria enzovoort.

Mevrouw Rombouts, u vroeg hoe de informatiestroom en de begeleiding kunnen worden verbeterd. De Mestbank zet volop in op gerichte informatie en begeleiding op maat. Ik gaf daarnet een aantal voorbeelden. Naast de hiervoor beschreven acties heeft de Mestbank ook tot op niveau van het bedrijf zelf knipperlichtfuncties uitgebouwd.

Met tussentijdse rapporten en eindrapporten over mestverhandelingen, de melding van de mestverwerkingsplicht, het overzicht van de gemiddelde rundveebezetting en rundveeproductie, enzovoort, krijgen land- en tuinbouwers elk jaar opnieuw gepersonaliseerde informatie op maat van hun bedrijf. Voor wie de drempel naar de kantoren van de Mestbank te groot is, organiseert de Mestbank zitdagen op het terrein.

Wat de online dienstverlening betreft, zijn er de BASSistent-rekenprogramma's die via de website van de VLM aangeboden worden. Deze rekenprogramma's zijn handige hulpmiddelen voor het mestmanagement van de landbouwers. In één jaar tijd werden de rekenprogramma's van BASSistent 1500 keer gedownload. De Mestbank wil die online dienstverlening nog verbeteren. Voor de landbouwers die willen berekenen wat de nieuwe normen voor hun bedrijf specifiek inhouden, werkt de Mestbank aan een nieuw, allesomvattend rekenprogramma, de bedrijfsBASSistent. Daarnaast komt er dit voorjaar nog een e-loket om mestverwerkingscertificaten online te verhandelen.

De Mestbank zal begin volgend jaar ook haar online diensten uitbreiden met een online mestbankaangifte voor land- en tuinbouwers. In het kader van het flankerend beleid wordt, samen met mijn collega bevoegd voor Landbouw, nagegaan hoe nog beter kan worden samengewerkt inzake gegevensuitwisseling, hoe bijvoorbeeld de e-loketten nog kunnen worden verbeterd en in hoeverre ook de naleving van het Mestdecreet kan worden meegenomen in de controles op de cross compliance.

De controleprocedure van de Mestbank werkt volgens vier stappen: strategie, informatie en begeleiding, waarschuwing en pas daarna gerichte sanctionering. Een voorbeeld daarvan is de benadering van de grondloze tuinbouwsector, een nieuwe doelgroep in het vorige MAP. Die werd eerst in kaart gebracht, samen met de organisaties werden knelpunten vastgesteld en oplossingen uitgewerkt binnen de krijtlijnen van de regelgeving. Uitgebreide sensibilisering en individuele begeleiding zijn ondertussen volop aan de gang. Pas in een latere fase zal handhaving optreden.

De controleactieplannen voor 2009 en 2010 werden toegelicht en besproken met de sector. Voor de handhavers van de Mestbank loopt het verbeteren van de waterkwaliteit als rode draad door hun werk, niet de administratieve kant van de zaak. Het is wel zo dat in het kader van de derogatie en beheerovereenkomsten een aantal Europees verplichte controles, waaronder administratieve, moeten worden uitgevoerd. Europa bepaalt daarbij ook de sancties die gekoppeld zijn aan bepaalde vaststellingen tengevolge van deze controles.

De controle gebeurt op basis van objectieve criteria. Het controleactieplan 2011 bouwt verder op die principes. De controle gebeurt steeds meer gericht. Handhavers zullen in 2011 tot 80 procent van hun capaciteit inzetten in gebieden en gemeenten met een slechte of verslechterde waterkwaliteit. Die gebieden zijn heel gericht gekozen op basis van specifieke criteria, onder andere hoge nitraatconcentraties in grond- en oppervlaktewater, mestdruk of evolutie van de MAP-meetpunten.

De controles concentreren zich op de opbrenging van mest, de dierbezetting en de goede werking van de verwerkingsinstallaties. Zoals ik daarnet al aangaf, wordt er een screening gedaan van de Mestbank via een externe facilitator en samen met de actoren op het terrein om na te gaan hoe controleprocedures efficiënter en doelmatiger kunnen worden ingezet. De resultaten zullen worden aangegrepen om ook de controleprocedures aan te passen. Daarbij zal ook worden gestreefd naar een handhavingsbeleid dat meer geënt is op de aard en de ernst van de overtreding.

Mevrouw Rombouts, u vroeg ook of ik binnen mijn beleidsdomein andere flankerende maatregelen heb gepland. Zoals reeds eerder gesteld, wil ik in samenspraak met mijn collega bevoegd voor Landbouw, onder andere op basis van een doorlichting, op korte termijn komen tot een efficiënter, transparanter en doelgerichter mestbeleid. Er zijn zes principes die we daarbij in acht nemen. Het eerste principe is dat, wat het Vlaamse mestbeleid betreft, er een administratieve en functionele scheiding wordt uitgewerkt wat betreft beleid, controle en administratie en begeleiding.

In het verlengde daarvan moeten de land- en tuinbouwers zelf meer betrokken kunnen worden en zich zelf meer verantwoordelijk weten bij de opvolging van de verschillende MAP-meetpunten. Er zullen daarom extra middelen worden uitgetrokken om

waterkwaliteitsgroepen op te richten die de meetresultaten van de kritische meetpunten periodiek opvolgen en die een beroep kunnen doen op advies van deskundigen om te komen tot realistische bijsturingen in de bedrijfsvoering, op maat van de praktijk. Aan de VMM zal gevraagd worden het huidige zeer dichte MAP-meetnet te evalueren en te toetsen aan de systemen die in andere lidstaten zijn opgezet.

De erkende praktijkcentra krijgen een grotere rol in het onderzoek naar oordeelkundige bemestingstechnieken en bij de begeleiding van landbouwers die met de nieuwe bemestingsnormen aan de slag moeten. Ze zullen ook een belangrijke rol krijgen bij het opzetten van de waterkwaliteitsgroepen.

Het controlesysteem zal efficiënter en meer resultaatgericht worden uitgebouwd, en dat zo veel mogelijk in samenspraak met en afgestemd op het bestaande controlesysteem in het kader van de Europese inkomenssteun.

Op het vlak van administratieve vereenvoudiging zal maximaal gebruik gemaakt worden van het e-loket, dat zijn diensten reeds bewezen heeft in het kader van de verzamelaanvraag.

In het kader van de voorbereiding van PDPO3 (ProgrammeringsDocument voor PlattelandsOntwikkeling) wordt nagegaan in hoeverre bestaande of nieuwe agromilieu-maatregelen kunnen worden ingeschakeld als flankerende maaregel voor de betrokken landbouwers.

Er wordt werk gemaakt van de waterkwaliteitsgroepen. In het kader van het flankerend beleid zullen hiervoor ook middelen vrijgemaakt worden. Er was hierover trouwens reeds een overleg tussen de vakorganisaties en de VLM om deze kwaliteitsgroepen concreet gestalte te geven. In een waterkwaliteitsgroep willen we werken met een groep landbouwers uit één gebied rond de waterkwaliteit binnen dat gebied. De begeleiding van deze groepen zal in handen zijn van de praktijkcentra.

We werken dus aan een flankerend beleid. We willen ook het vertrouwen in begeleiding herstellen.

Mijnheer Sintobin, u vroeg ook hoe we dat concreet gingen aanpakken. Er is een stuurgroep en een technische groep opgericht die moet uitwerken hoe in de praktijk de functionele en administratieve opdeling tussen Landbouw en Leefmilieu moet gebeuren. Men werkt met een strak schema om snel resultaat te kunnen hebben.

De heer Callens had nog een vraag gesteld over hoeveel mensen die er nu met controle bezig zijn, aan begeleiding gaan doen. Ik denk niet dat het een relevante vraag is. De Mestbank doet nu al begeleiding. Het is de bedoeling om ook de praktijkcentra begeleiding te laten doen. Ik kan er ook geen cijfer op plakken, maar het is de bedoeling om de begeleiding meer in de handen en onder de verantwoordelijkheid van de landbouwers en de tuinbouwers zelf te leggen zodat er ook een groot vertrouwen in de begeleiding is. Dat heeft weinig te maken met mensen weghalen uit de controle en in de begeleiding in te zetten. Het gaat meer over een versterking van de begeleiding, maar de controle blijft natuurlijk ook bestaan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal uw antwoord zeker grondig lezen, want ik heb niet alles begrepen omdat ik verkouden ben.

Ik heb wel begrepen dat u op dezelfde lijn zit als de minister-president, want een deel van het antwoord hebben we perfect kunnen volgen via het antwoord dat we gekregen hadden van de minister-president.

We hebben de afgelopen jaren kritiek geuit op de Mestbank, maar dat wil niet zeggen dat wij het nut van de Mestbank in twijfel trekken. Controles moeten er zijn. De cowboys moeten eruit. Ik stel niet ter discussie dat er ook reeds begeleiding is via de Mestbank en dat er een scheiding is tussen de begeleidende en de controlerende functie van de Mestbank. Maar als

mensen zoals Piet Vanthemsche en Hendrik Vandamme dit in twijfel trekken en zeggen dat er enkel nog controle overblijft, wie ben ik dan om hun stelling in twijfel te trekken? Het is niet zomaar een frustratie van een individuele landbouwer.

Het is goed dat er een functionele scheiding komt en dat er een doorlichting komt. Ik denk dat het belangrijkste resultaat van de doorlichting zou moeten zijn dat het vertrouwen tussen de landbouwers en de Mestbank en de administratie wordt hersteld. Het is niet alleen een kwestie van perceptie.

Het protest tegen het overhevelen van de Mestbank naar het beleidsdomein Leefmilieu is er natuurlijk omdat landbouwers en één bepaalde landbouwersorganisatie ervan uitgaan dat daar de ecologische belangen zwaarder doorwegen dan bij het beleidsdomein Landbouw, omdat men er daar van uitgaat dat landbouw een economische activiteit is. Dat is een kwestie van invalshoek. Met de minister van Landbouw – en zeker met de vorige – was dit toch wel zo.

Ik stel voor dat we de doorlichting en de evaluatie afwachten. U herinnert zich de discussie over de vossen. Toen hebt u ook gezegd dat er op korte termijn verschillende maatregelen zouden worden genomen. Ik heb toen verschillende keren gevraagd wat voor u de korte termijn is. U hebt er nooit op geantwoord. Ik vraag u nogmaals, in verband met dit dossier, wanneer we het eindrapport van de doorlichting mogen verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, ik wil u danken voor uw antwoord. Ik ben blij dat er een duidelijke samenwerking is tussen Leefmilieu en Landbouw om de knelpunten en de doelstellingen samen aan te pakken.

Ik moet zeggen dat ik bij deze discussie een beetje een déjà-vugevoel heb. Er wordt hier gezegd dat het huidige actieplan dermate technisch is dat de Mestbank meer dan nodig is. Ook bij het vorige actieplan is dat gezegd. Het vorige actieplan was inderdaad ook zeer technisch. Ik denk dat we moeten erkennen dat onze landbouwers op een technisch hoogstaande wijze werken. Het slagen van het actieplan is voor een groot stuk afhankelijk van de wijze waarop de Mestbank er een invulling aan geeft.

Dat de Mestbank meer dan nodig is en een belangrijke rol speelt in dezen, is niet anders nu dan toen. Er is op gewezen dat de Mestbank heeft aangehaald dat er een scheidingslijn is. Ik moet alleen vaststellen dat ten velde datgene wat we willen bereiken, niet bereikt wordt. Sommigen zeggen dat het enkel perceptie is. Ik denk dat er heel wat cases zijn die niet enkel over perceptie gaan, maar dat er ten velde wel een wrevel of wantrouwen blijft bestaan, is een gegeven. Die kentering heeft dus niet kunnen gebeuren.

Ik ben blij dat er een erkenning is en dat we zelf kritisch moeten durven te zijn om na te gaan op welke wijze we die kentering wel teweeg kunnen brengen. Dat is een belangrijke stap. Ik wil niet in de ene of de andere richting kijken. Ik denk dat de evaluatie een zeer belangrijke bijdrage kan leveren om de juiste conclusies te trekken.

Ik ben blij dat de minister er ten volle op inzet. Ik kan me er ook mee verzoenen dat vandaag niet alles is uitgeklaard, maar ik heb er vertrouwen in dat de evaluatie op korte tijd wordt ingevuld.

Ik ben ook blij dat er heel duidelijk wordt ingezet op flankerende maatregelen. Er worden de nodige middelen vrijgemaakt. De minister heeft dat een aantal keren gezegd. Ik hoop ook dat we op de voltallige Vlaamse Regering kunnen rekenen om de nodige middelen vrij te maken om een goed flankerend beleid uit te bouwen rond dit actieplan.

U gelooft duidelijk in de waterkwaliteitsgroepen en u wilt erop inzetten. Ik hoop dat ook daar de nodige middelen voor worden vrijgemaakt. De opvolging van die waterkwaliteitsgroepen is volgens mij zeer belangrijk. De wisselwerking die er kan bestaan tussen waterkwaliteitsgroepen en beleidsmensen, is cruciaal om te weten wat er op het terrein leeft.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Rombouts, u hebt gelijk voor wat dat laatste punt betreft. Men kan leren uit de praktijk. Daar kan rekening mee worden gehouden bij de beleidsvoorbereiding.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de lowcostterminal op de luchthaven van Zaventem
- 1498 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Minister, mijn vraag gaat over een lowcostterminal in Zaventem. Dit punt is ook in 2008 en 2009 al ter sprake geweest.

Staatssecretaris Schouppe wil in lopende zaken nog een aantal initiatieven nemen. Zo heeft hij twee ontwerpbesluiten klaar die de weg openen voor de exploitatie van een lowcostterminal op de luchthaven van Zaventem. De twee besluiten zijn erop gericht het bestaande KB over de toekenning van exploitatievergunningen op de nationale luchthaven te veranderen, alsook het statuut van de beheersmaatschappij van de site. Staatssecretaris Schouppe zet daarmee een richtlijn om van het Europese Parlement en van de ministerraad uit 2009 in verband met onder meer de luchthaventarieven, les redevances aéroportuaires. Ik heb hier alleen de Franstalige tekst bij me: “Un project de loi, adopté le 10 février 2011 à la Chambre, ouvre déjà la voie à cette transposition.”

Er is altijd discussie geweest over die lowcostterminal omdat men vreest dat er heel wat meer vluchten zullen komen. Men maakt zich in de omgeving zorgen over de geluidsoverlast die dit met zich mee zou brengen.

Minister, in welke mate is hier overleg gepleegd met de Vlaamse Regering?

Verder is er grote discussie over de vraag of zo'n lowcostterminal al dan niet onderworpen is aan een milieueffectenrapportering (MER). Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering daarover?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, in 2009 had Brussels International Airport Company (BIAC) al een ontheffingsaanvraag ingediend in verband met de lowcostterminal. De stedenbouwkundige vergunning daarvoor werd ingetrokken. De beslissing over de ontheffingsaanvraag werd dan ook niet verder behandeld omdat ze geen voorwerp meer had.

Ik sluit me aan bij de heer Van Rompuy dat de omgeving daarvan wakker ligt. Destijds, in 2009, hebben de drie actiegroepen Decibel 25L, Sterrebeek 2000 en Zone-S in Steenokkerzeel hun bezorgdheid geuit. Niet alleen de actiegroepen, maar ook de omliggende gemeentebesturen vragen zich af of er al dan niet een MER moet worden opgemaakt. Is de Vlaamse Regering van mening dat de bouw van een lowcostterminal MER-plichtig is?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik vind het komiek dat een CD&V-parlementslid een vraag stelt aan een CD&V-minister over een andere CD&V-minister. Maar goed, waarom niet? Het is in elk geval een zeer terechte vraag.

De heer Herman Van Rompuy: Mag dat niet?

De heer Hermes Sanctorum: Jawel. Natuurlijk. Maar dan hoop ik ook dat u op andere fora...

De heer Eric Van Rompuy: Wij zijn overal. Wij hebben de president van Europa, de eerste minister, de minister-president, de formateur. Wij zijn op alle terreinen. Wij kunnen niet anders dan elkaar ondervragen.

De heer Hermes Sanctorum: En toch gaat het niet vooruit.

Die lowcostterminal duikt inderdaad af en toe op. Onder meer in de commissies, in de discussies met de minister-president. Maar dan verdwijnt dat weer. Ik wil nu eens weten wat de stand van zaken is met betrekking tot de lowcostterminal. Loopt daarover nu een procedure? Is de Vlaamse Regering gevat door een of andere procedure?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Van Rompuy, deze vraag is al eens gesteld aan mijn voorganger, minister Crevits. Ik moet natuurlijk hetzelfde antwoorden als wat zij heeft geantwoord. *(Opmerkingen van de heren Eric Van Rompuy en Bart Martens)*

Er is geen overleg gepleegd over de lagekostterminal. De exploitatie van de luchthaven van Zaventem is volgens de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen een louter federale bevoegdheid, waarbij natuurlijk wel de Vlaamse regelgeving inzake milieu of ruimtelijke ordening van toepassing blijft. Het geven van een toelating om een lagekostterminal te organiseren is bijgevolg een federale bevoegdheid, waarbij een eventuele aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning of milieuvergunning een zuiver Vlaamse bevoegdheid is.

Ook de vraag of dit MER-plichtig is, werd al beantwoord. Als voor de exploitatie van een lagekostterminal een infrastructuurwerk nodig is, lijkt het mij duidelijk dat de project-MER-richtlijn van toepassing is. Betreft het evenwel een project dat niet van rechtswege onderhevig is aan de MER-plicht, maar waar conform de richtlijn een geval-per-gevalbeoordeling nodig is door de vergunningverlenende overheid en waarbij die overheid kan oordelen of er al dan niet een MER nodig is, dan wel of er een ontheffing kan zijn van de MER-plicht, dan zal de beoordeling afhangen van het feit of de infrastructuurwerken een aanleiding kunnen geven tot significante milieueffecten.

Mijnheer Sanctorum, tot nu toe heeft de exploitant geen aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning gedaan in het kader van de lagekostterminal, zodat ik hierover ook geen verdere informatie kan geven. Het lijkt mij – en dat was ook het standpunt van mijn voorgangers – dat een aanpassing van de exploitatie van de luchthaven waarbij geen infrastructuurwerken gebeuren, niet automatisch MER-plichtig is en zelfs niet onderworpen is aan de geval-per-gevalbeoordeling of de opmaak van een MER noodzakelijk is. Deze laatste stelling lijkt te worden bevestigd door de conclusie van de advocaat-generaal bij het Europese Hof van Justitie in het kader van een prejudiciële vraag die aan het Hof gesteld werd naar aanleiding van de hervergunning van de milieuvergunning van de luchthaven van Zaventem. Het Hof doet hier echter pas definitief uitspraak over op 17 maart 2011, overmorgen dus.

Als antwoord op de prejudiciële vragen van de Raad van State concludeert de advocaat-generaal op 17 november 2010: “Een vergunning voor de exploitatie van een vliegveld die niet gepaard gaat met materiële wijzigingen van de vliegveldstructuur, valt niet binnen de werkingssfeer van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.” In zijn analyse maakt hij vooreerst duidelijk dat indien de eerste prejudiciële vraag of het begrip ‘aanleg’ van een vliegveld ook de loutere exploitatie van het vliegveld zelf omvat ontkennend wordt beantwoord, de tweede vraag, of het van belang is dat de milieuvergunningsaanvraag enkel toeziet op de vernieuwing van die vergunning, en de derde vraag, of het van belang is dat tot een milieueffectenbeoordeling is overgegaan naar aanleiding van een eerdere milieuvergunningsaanvraag, niet moeten worden beantwoord. Er is dus enkel op de eerste vraag een antwoord.

Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, onderzoekt hij in de eerste fase of het bij de betrokken activiteit om een project in de zin van de richtlijn gaat. Hij komt tot de conclusie dat de vernieuwing van de milieuvergunning voor de exploitatie van het vliegveld van Brussel geen kenmerken vertoont op grond waarvan die vernieuwing als een ‘project’ in de zin van de richtlijn kan worden beschouwd. Hij komt tot die conclusie op grond van het feit dat voor het begrip ‘project’ de uitvoering van activiteiten vereist is die de materiële toestand van een bepaalde plaats verandert. Hij verwijst ook naar rechtspraak, het arrest-Abraham, volgens welke met het begrip ‘project’ materiële ingrepen of werken worden bedoeld. Bijgevolg kan de eerste prejudiciële vraag als ontkenkend worden beantwoord.

Voor het geval het Hof niet akkoord zou gaan met zijn conclusies in verband met het begrip ‘project’ – we lopen erop vooruit, want dat is overmorgen bekend – wordt in zijn analyse verder onderzocht of de vergunde activiteit onder een van de in de bijlagen bij de richtlijn genoemde activiteiten kan worden ingedeeld. De loutere exploitatie valt niet onder het begrip ‘aanleg’ van vliegvelden als bedoeld in bijlage I. Enerzijds is dat op grond van de gebruikte terminologie in de richtlijn waarbij het duidelijk in wezen gaat om de realisatie van voorheen onbestaande bouwwerken of om de wijziging, in materiële zin, van reeds bestaande bouwwerken. Anderzijds is dat op grond van de rechtspraak van het Hof van Justitie, namelijk het principe dat het bij de door het woord ‘aanleg’ aangeduide activiteiten noodzakelijkerwijs om activiteiten van materiële aard moet gaan. Bijkomend is hij van oordeel dat de rechtspraak over vergunningsprocedures in meerdere fasen niet van toepassing is omdat de voor de exploitatie van de luchthaven van Brussel verleende milieuvergunning niet gepaard ging met materiële wijzigingen van de luchthaven zelf en die vergunning evenmin een fase in een procedure is die tot dergelijke wijzigingen zou kunnen leiden.

Wat de overige prejudiciële vragen betreft, is hij van oordeel dat het feit dat een periodieke vergunning nodig is voor een activiteit die een project vormt in de zin van de richtlijn, doorgaans niet in de weg staat dat die activiteit bij elke vernieuwing van de vergunning aan de vereiste milieueffectenbeoordeling moet worden onderworpen. Indien ervan zou worden uitgegaan dat het bij de exploitatie van een luchthaven gaat om de in de richtlijn bedoelde ‘aanleg’, dan zou het feit dat de luchthaven al operationeel was voordat de bepalingen inzake milieueffectenbeoordeling van toepassing waren, irrelevant zijn. Beslissend zou dan immers het feit zijn dat de vernieuwing van de vergunning voor de activiteit waarvoor een effectbeoordeling wordt verlangd, plaatsvindt nadat de betrokken bepalingen in werking zijn getreden. Wordt de richtlijn echter zo uitgelegd dat alleen activiteiten waarbij de materiële toestand wordt gewijzigd, als ‘aanleg’ van een vliegveld kunnen worden beschouwd – dat is de mening van de advocaat-generaal – dan wordt de structuur, doordat zij reeds vóór de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de effectbeoordeling bestond, automatisch aan die verplichting onttrokken, uiteraard slechts zolang er met betrekking tot die structuur geen aanleg- en/of wijzigingswerkzaamheden, van welk type ook, worden uitgevoerd.

Collega’s, ik vat samen. Er is nog geen officiële aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning of een milieuvergunning. Voorlopig is de conclusie van de advocaat-generaal dat het niet MER-plichtig is, maar we moeten afwachten wat het in de definitieve beslissing van de prejudiciële vraag zal geven. Het is interessant om op te volgen wat daar definitief uit komt.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric van Rompuy: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik zal de juridische terminologie nog wel eens goed bekijken. De discussie zal er komen. Beantwoordt de materiële wijziging van de luchthaveninfrastructuur aan een lowcostterminal of niet? Dat was vorige keer ook de discussie. We zullen dat zeker opvolgen. In de regio is het een punt. Ik zie dat ook Franstalige Brusselse gemeenten daarover communiqués geven. De gemeentebesturen van Oudergem, Sint-Pieters-Woluwe en Sint-Lambrechts-Woluwe zijn

enorm bekommerd om een lowcostterminal, want ze vrezen dat daardoor het aantal vluchten zal toenemen en ook de geluidslast.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u sprak over een uitspraak overmorgen. Als die uitspraak er is, kunt u die dan bezorgen aan de commissieleden? Dat lijkt me interessant.

De voorzitter: U kunt dat ook vinden op de website van het Hof van Justitie.

Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het statuut van natuurwerkers in de groenjobs
- 1544 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, geachte leden, het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2003 regelt het statuut van de groenjobs. In artikel 1 van dit besluit worden alleen invoegwerknemers en werknemers van een sociale werkplaats vermeld in de definitie van wat toen de doelgroepwerknemers heette.

Later heeft het decreet van 22 oktober 2006 houdende de lokale diensteneconomie feitelijk een nieuwe categorie groenarbeiders gecreëerd. De invoegjobs, die werden geregeld bij het decreet van 2003, vallen hier niet automatisch onder. Het gevolg is een patsituatie op het terrein. Het statuut van de collectieve invoeg bestaat in feite niet meer en de doelgroeparbeiders die daaronder vielen, zijn nu opgenomen in de erkenningen van de lokale diensteneconomie. De groenjobs kunnen de facto echter niet worden overgezet naar dit nieuwe statuut, omdat er in het besluit van de groenjobs niet staat dat de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd via doelgroepwerknemers uit de lokale diensteneconomie.

Nu zijn er toch wel enkele honderden doelgroeparbeiders in het stelsel van de groenjobs ondergebracht. Zij kunnen echter niet worden overgeheveld naar het nieuwe decreet. Hun banen zijn dus bedreigd. Als ik goed werd geïnformeerd door de mensen van de vzw Natuurwerk, werd er zelfs een studie over dit probleem en de harmonisatie van de statuten opgestart, maar werd die studie blijkbaar niet voltooid. In de sector leeft de vraag dat er een oplossing zou komen voor dit probleem, om diverse redenen. Zo kunnen de Minawerkers, die we kennen van de samenwerkingsovereenkomst, wel worden overgeheveld, omdat het begrip 'lokale diensteneconomie' wél is opgenomen in die samenwerkingsovereenkomst. Dat heeft tot gevolg dat in één ploeg vaak arbeiders met verschillende statuten naast elkaar werken, waarbij de ene is overgeheveld naar het nieuwe statuut en de andere nog niet.

Een ander probleem is dat alle erkenningen van de organisaties eind 2002 zijn gestart en tien jaar duren, wat betekent dat alle erkenningen in 2012 aflopen. Verlenging kan echter niet meer, aangezien het statuut van de collectieve invoeg is ondergebracht in het decreet Lokale Diensteneconomie. Het statuut van de lokale diensteneconomie is voor de erkende organisaties financieel interessanter, door een betere betoelaging. Om commerciële redenen rekenen de organisaties de loonrestfinanciering aan, volgens het subsidieniveau van de lokale diensteneconomie. Daardoor lijden ze eigenlijk verlies, want in werkelijkheid ligt hun subsidie dus lager.

Bij de aanvraag voor een groenjob moeten zowel de Administratie Werkgelegenheid als het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) het dossier goedkeuren. Voor Werkgelegenheid is er op zich geen probleem, want die administratie kan erkennen op basis van het decreet Lokale Diensteneconomie. Als een terreinbeheerder in zijn dossier echter aangeeft te willen werken

met een erkende organisatie, in het kader van de lokale diensteneconomie, kan met het huidige besluit het ANB het dossier niet goedkeuren, net omwille van het ontbreken van de lokale diensteneconomie als mogelijkheid in het besluit van 2003.

Minister, dit is een technische aangelegenheid. Bent u op de hoogte van dit probleem? Ik ga ervan uit dat dit wellicht wel zo is. Hoeveel groenjobs staan er op de tocht als er voor 2012 geen wettelijke bijsturing komt? Wat is de stand van zaken van de studie over de harmonisatie die werd opgestart? Hoe evalueert u het probleem en hoe wilt u dat probleem en de onzekere toestand verhelpen? Met wie pleegt u hierover overleg en wie zijn de betrokken partners? Gezien de complexiteit van dit toch wel technische statuut, lijkt het me dat er sowieso overleg moet komen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Peeters, ik ken dit probleem. Het is inderdaad een probleem. Indien er geen wettelijke bijsturing of oplossing zou komen, gaat het in totaal over 80,92 gesubsidieerde voltijdsequivalenten, of 71 procent van het huidige contingent aan groenjobs. De studie naar de harmonisatie bevindt zich in een finale fase. Het eindrapport wordt kortelings verwacht. Het zal aan ons worden voorgelegd en er komt een breed overleg met alle betrokken stakeholders.

Ik heb de administratie al opdracht gegeven om op basis van die studie, als ze er is, een voorstel te formuleren om de bovenstaande problematiek op te lossen.

U vraagt met wie ik overleg pleeg. De problematiek heeft ook betrekking op het kabinet van minister Van den Bossche. Er werd al overleg gepleegd en er zal in samenspraak met haar worden gezocht naar een passende oplossing.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor dit korte maar duidelijke antwoord. Ik vat het even samen. Ik begrijp toch goed dat u dit niet laat liggen en dat er een oplossing komt voor 2012, nadat de studie gekend is en na het overleg? Mag ik dat zo onthouden?

Minister Joke Schauvliege: Ja.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■